

Svet
Evropske unije

Bruselj, 4. maj 2023
(OR. en)

8891/23

**Medinstitucionalna zadeva:
2023/0140 (COD)**

**INDEF 10
COPS 207
POLMIL 97
IND 205
MAP 10**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	3. maj 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 237 final
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o aktu v podporo proizvodnji streliva

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 237 final.

Priloga: COM(2023) 237 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 3.5.2023
COM(2023) 237 final

2023/0140 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o aktu v podporo proizvodnji streliva

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Ruska vojaška agresija proti Ukrajini je znamenje dramatične vrnitve teritorialnih konfliktov in zelo intenzivnega vojskovanja na evropskih tleh. Oborožene sile držav članic Evropske unije so se v zadnjih desetletjih prilagodile za izvajanje ekspedicijskih misij, misij za ohranjanje miru in/ali misij za uveljavljanje miru in tako načrtovanje in javno naročanje v obrambnih sistemih odražata to operativno realnost.

Proizvodna zmogljivost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB) je bila torej prilagojena predvsem za zadostitev omejenim potrebam držav članic, večinoma po nacionalnih ločnicah, saj je bilo desetletja premalo javnih naložb.

V tem scenariju so morala obrambna podjetja pogosto upočasniti proizvodnjo, da so lahko ohranila proizvodne linije in obdržala usposobljeno osebje, obenem pa so proizvajala omejeno količino obrambnih sistemov za nacionalne kupce.

Vrnitev scenarija z visoko intenzivnostjo konflikta spremeni navedene tržne razmere. Kot je poudarjeno v skupnem sporočilu o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih (JOIN/2022/24 final), je nezadostno vlaganje povzročilo vrzeli v zmogljivostih in industriji v Uniji. Komisija je julija 2022 predstavila predlog o instrumentu za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA), katerega cilj je podpreti sodelovanje med državami članicami v fazi javnega naročanja za zapolnitev najnujnejših in kritičnih vrzeli, zlasti tistih, ki so nastale zaradi sodelovanja pri odzivu na sedanjo rusko agresijo. Ta instrument bo prispeval h krepitvi skupnega javnega naročanja na področju obrambe, s financiranjem Unije, povezanim z njim, pa bo prispeval tudi h krepitvi zmogljivosti njene obrambne industrije in njenemu prilagajanju strukturnim spremembam na trgu, ki so posledica večjega povpraševanja zaradi vrnitve zelo intenzivnega vojskovanja.

Vrzeli v zmogljivostih so različne, vendar je glede na razmere v Ukrajini še posebej nujno potrebno strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo, pa tudi izstrelki, kot priznava Svet, ki se je 20. marca 2023 dogovoril o tristranskem pristopu. Svet se je dogovoril, da bo Ukrajini nemudoma dostavil strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo, na zahtevo pa tudi izstrelke, ter pozval države članice, naj skupaj nabavijo strelivo in po potrebi izstrelke ter napolnijo svoje zaloge, hkrati pa omogočijo nadaljnjo podporo Ukrajini. Ker so lahko skupna prizadevanja za omogočanje, da države članice obnovijo svoje izčrpane zaloge in podprejo Ukrajino, učinkovita le, če bo mogoče na strani ponudbe EU pravočasno zadostiti potrebam po obrambnih proizvodih, je Svet Komisiji naročil, naj pripravi konkretne predloge za nujno podporo za okrepitev proizvodnih zmogljivosti evropske obrambne industrije, zaščito dobavnih verig, omogočanje učinkovitih postopkov javnega naročanja, odpravo primanjkljaja v proizvodnih zmogljivostih in spodbujanje naložb, po potrebi tudi z uporabo sredstev iz proračuna Unije.

Projektna skupina za skupna javna naročila za obrambo je začela popisovati proizvodne zmogljivosti industrije EU, tudi na področju streliva zemlja–zemlja in artilerijskega streliva ter izstrelkov (v nadaljnjem besedilu: zadevni obrambni proizvodi). Proizvodne zmogljivosti v sektorju obrambne industrije Unije so bile prilagojene za čas miru, medtem ko se evropska obrambna podjetja soočajo s povečanim povpraševanjem po zadevnih obrambnih proizvodih, zaradi česar morajo povečati in pospešiti proizvodnjo. To razhajanje med nujnimi potrebami

oboroženih sil in sedanjimi omejenimi proizvodnimi zmogljivostmi povzroča inflacijo cen in težave pri oskrbi kupcev ter lahko ustvari težave z zanesljivostjo oskrbe oboroženih sil držav članic in s tem ogrozi varnost državljanov EU. To ne velja le za glavne izvajalce, temveč tudi za celotno dobavno verigo zadevnih obrambnih proizvodov, ki je razširjena po vsej Uniji in vključuje več malih in srednjih podjetij in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo.

Medtem ko morajo države članice zagotoviti konkretna naročila za tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe, je okrepitev zmogljivosti obrambne industrije proces, ki zahteva čas in prizadevanja na več področjih (človeški viri, stroji, upravljanje dobavne verige, zagotovitev surovin). Čeprav so torej konkretna naročila držav članic predpogoj za kakršno koli naložbo v industriji, pa lahko Komisija posreduje z zmanjševanjem tveganj industrijskih naložb z nepovratnimi sredstvi in posojili, ki bi omogočila hitrejše prilagajanje sedanjim strukturnim spremembam na trgu in odpravo ozkih grl, da bo lahko industrija povečala in pospešila proizvodnjo po celotni vrednosti verigi.

Poleg krepitve industrije so potrebni dodatni ukrepi za zagotovitev pravilnega delovanja notranjega trga na področjih zadevnih obrambnih proizvodov v skladu z določbami člena 114 PDEU. Sedanje pomanjkanje proizvodnih zmogljivosti, surovin in usposobljenega kadra bo oviralo konkretna naročila organov držav članic. Za povečanje obsega proizvodnje in njeno pospešitev bo morala imeti Komisija morda možnost, da v dogovoru z zadevnimi državami članicami pozove pravne osebe, naj sprejmejo in prednostno obravnavajo naročila za proizvodnjo ali dobavo zadevnih obrambnih proizvodov. Na ta način se bo zagotovilo, da se bodo obstoječe omejene proizvodne zmogljivosti uporabile v korist političnih ciljev, ki jih je določil Svet. Podobno bo poenostavitev predpisov omogočila začasno odstopanje od veljavnih uredb in direktiv, da bi pospešili proizvodnjo. Akt zlasti predvideva odstopanje od Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹, da se omogoči možnost odprtja nacionalnih okvirnih pogodb za druge države članice brez novega javnega razpisa zaradi izjemne nujnosti razmer in če prilagodljivosti, ki jih dopušča Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ne zadostujejo za zagotovitev varnostnih interesov držav članic, ki so pripravljene sodelovati pri skupnem javnem naročilu. To odstopanje spremlja možnost vsakega gospodarskega subjekta, ki izpolnjuje prvotne zahteve okvirnih sporazumov, da se pridruži okvirnemu sporazumu. Za okvirni sporazum še naprej veljata načeli preglednosti in nediskriminacije.

Podobno se jim za pospešitev prenosa streliva in izstrelkov znotraj EU dovoli odstopanje od člena 4(1) Direktive 2009/43/ES in se jih oprosti zahteve o predhodnem dovoljenju.

Da bi bila tehnološka in industrijska baza evropske obrambe konkurenčna, inovativna in odporna ter da bi lahko okrepila svoje proizvodne zmogljivosti, bi morala imeti dostop do javnega in zasebnega financiranja. Obrambna podjetja, ki se soočajo s pomembnimi finančnimi potrebami za povečanje proizvodnih zmogljivosti, bodo morda poleg nepovratnih sredstev potrebovala tudi dolžniške rešitve za premostitev vrzeli med naročili ministrstev za obrambo in potrebo po denarnem toku. Vendar restriktivne posojilne politike za sektor obrambne industrije obrambnim podjetjem v EU onemogočajo dostop do financiranja.

Podjetja v vrednostni verigi zadevnih obrambnih proizvodov morajo imeti dostop do dolžniškega financiranja, da bodo lahko pospešila potrebne naložbe v povečanje proizvodnih

¹ Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76–136).

zmogljivosti. Cilj instrumenta bo olajšati dostop do financiranja za podjetja Unije na področju streliva in izstrelkov. Uredba naj bi zlasti zagotovila, da bodo ti pravni subjekti deležni enakih pogojev kot drugi pravni subjekti, in poskrbela za dodatne stroške, ki nastanejo posebej za obrambo. V Aktu so predvideni ukrepi za olajšanje dostopa do financiranja, tako s posebnim upravičenim ukrepom kot tudi v okviru instrumenta, okrepitevenega sklada, v katerem so predlagane rešitve za spodbuditev potrebnih naložb v okrepitev proizvodnih zmogljivosti, zmanjšanje tveganja teh naložb ter njihovo pospešitev. Okrepiteveni sklad se mora izvajati z neposrednim ali posrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo. Komisija bo preučila možnost vzpostavitve mehanizma mešanega financiranja, tudi v okviru sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta, v tesnem sodelovanju z izvajalskimi partnerji. Tudi upravne vloge, povezane z načrtovanjem, gradnjo in upravljanjem proizvodnih obratov, prenosom vhodnih materialov znotraj EU ter kvalifikacijo in certificiranjem končnih proizvodov, bi bilo treba obravnavati na najhitrejši pravno mogoč način.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Svet Evropske unije se je 20. marca 2023 dogovoril o tristranskem pristopu, katerega cilj je „pospešiti dobavo in skupno javno naročilo za milijon artilerijskih projektilov za Ukrajino v okviru skupnih prizadevanj v naslednjih dvanajstih mesecih“. Pozval je tudi države članice, naj v okviru obstoječih projektov EDA ali dopolnilnih skupnih projektov nabave, ki jih vodi država članica, skupaj na najhitrejši možen način še pred 30. septembrom 2023 naročijo 155-mm strelivo, na zahtevo pa tudi izstrelke za Ukrajino od evropske obrambne industrije (in Norveške). Komisijo pa pozval, naj predstavi konkretne predloge za nujno podporo okrepitvi proizvodnih zmogljivosti evropske obrambne industrije, varnost dobavnih verig, olajšanje učinkovitih postopkov javnega naročanja, odpravljanje pomanjkljivosti v proizvodnih zmogljivostih in spodbujanje naložb, po potrebi tudi z uporabo proračuna Unije.

Poleg tega je navedel, da bodo organizirani tudi redni sestanki na ravni nacionalnih direktorjev za oborožitev s projektno skupino za skupna javna naročila za obrambo (Komisija, ESZD, EDA), da se ocenijo potrebe in industrijske zmogljivosti ter zagotovi potrebno tesno usklajevanje, zlasti v zvezi z zagotavljanjem materiala iz zalog, spremembo pomembnosti obstoječih naročil in različnimi skupnimi projekti nabave, da se zagotovi ustrezno izvajanje na treh različnih področjih ukrepanja.

Evropski svet je 23. marca 2023 ponovno potrdil, da Evropska unija trdno in v celoti podpira Ukrajino, zato bo Ukrajini ter njenim prebivalcem in prebivalkam še naprej in dokler bo potrebno zagotavljala odločno politično, gospodarsko, vojaško, finančno in humanitarno podporo. Evropski svet je pozdravil dogovor v Svetu, da se Ukrajini nemudoma dostavijo strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo, na zahtevo pa tudi izstrelke, tudi s skupnimi javnimi naročili in mobilizacijo ustreznih finančnih sredstev, vključno iz Evropskega mirovnega instrumenta, da bi zagotovili milijon artilerijskih izstrelkov v okviru skupnih prizadevanj v naslednjih dvanajstih mesecih.

Akt v podporo proizvodnji streliva bo prav tako dopolnjeval predlagano krepitev evropske obrambne industrije z aktom o skupnih javnih naročilih (EDIRPA) in utrl pot prihodnjemu evropskemu programu za naložbe v obrambo (EDIP).

Instrument EDIRPA spodbuja sodelovanje v fazi javnega naročanja v korist državam članicam, ki skupaj nabavljajo najnujnejše in kritične obrambne proizvode, in torej zagotavlja večjo preglednost za proizvajalce na področju obrambe, da se lahko prilagodijo strukturnim spremembam. Sedanja kriza pri dobavi streliva zahteva dodatne ukrepe, usmerjene v ponudbo

zadevnih obrambnih proizvodov. Akt v podporo proizvodnji streliva bo zato spremljal, spodbujal, pospešil in poenostavil potrebno okrepitev proizvodnih zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Instrument bo dopolnjeval obstoječe skupne obrambne pobude EU. Ustvaril bo tudi sinergijo z izvajanjem strateškega kompasa za varnost in obrambo ter drugimi programi EU, kot je Evropski obrambni sklad. Instrument se bo izvajal tudi ob doslednem upoštevanju načrta EU za razvoj zmogljivosti, v katerem so določene prednostne naloge na področju obrambnih zmogljivosti na ravni EU, ter usklajenega letnega pregleda na področju obrambe EU (CARD), v katerem so med drugim ugotovljene nove možnosti za sodelovanje na področju obrambe. V zvezi s tem bi bilo mogoče upoštevati tudi ustrezne dejavnosti Organizacije Severnoatlantske pogodbe (NATO) in drugih partnerjev, če so v varnostnem in obrambnem interesu Unije in ne izključujejo nobene države članice iz sodelovanja.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Uredba je namenjena povečanju odzivnosti in sposobnosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe, da se zagotovita pravočasna razpoložljivost in dobava zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji. Zato določa okvir za izvajanje vrste posebnih in ciljno usmerjenih ukrepov za hitrejšo prilagajanje industrije strukturnim spremembam. Ta okvir temelji na dveh stebrih, od katerih vsak ustreza eni od pravnih podlag te uredbe.

- Prvi steber sestavljajo ukrepi v podporo krepitvi industrije v celotni dobavni verigi, povezani s proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov v EU, temelji pa na členu 173(3) Pogodbe o delovanju EU (PDEU).

Obrambna industrija Unije, ki sodeluje pri proizvodnji zadevnih obrambnih proizvodov, se trenutno sooča z nenadnim povečanjem povpraševanja in se mora nujno prilagoditi novim razmeram na trgu. Finančna podpora EU v okviru tega stebra bo namenjena povečanju konkurenčnosti in odpornosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe na področju zadevnih obrambnih proizvodov, da se ji omogoči čim hitrejšo prilagajanje strukturnim spremembam v skladu s prvo alineo člena 173(1) PDEU. Tako se v okviru tega stebra podpira industrija EU, da bi povečala obseg svoje proizvodnje, skrajšala dobavne roke ter odpravila morebitna ozka grla in/ali dejavnike, ki bi lahko upočasnili ali ovirali dobavo in proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov.

- Ta steber v skladu s členom 173(3) PDEU izključuje kakršno koli harmonizacijo zakonov in predpisov držav članic. Drugi steber sestavljajo harmonizacijski ukrepi za določitev, popis in stalno spremljanje razpoložljivosti zadevnih obrambnih proizvodov, njihovih sestavnih delov in ustreznih vhodnih materialov ter ukrepi za določitev zahtev za zagotovitev pravočasne in trajne razpoložljivosti zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji, temelji pa na členu 114 PDEU.

Zagotavljanje varnosti ozemlja Unije je prevladujoči cilj javne politike in ta varnost je odvisna tudi od razpoložljivosti obrambnega blaga in storitev v zadostnih količinah. Zaradi trenutnih geopolitičnih razmer se je znatno povečalo povpraševanje po zadevnih obrambnih proizvodih v Uniji. Te razmere vplivajo na delovanje notranjega trga za te proizvode in njihove sestavne dele ter ogrožajo zanesljivost njihove dobave. Države članice so sprejele ali bodo verjetno sprejele ukrepe za

ohranitev svojih zalog teh proizvodov in njihovih sestavnih delov v okviru nacionalne obrambe. Izkazalo pa se je, da so postali različni nacionalni predpisi, zlasti glede certificiranja obrambnih proizvodov ter prenosa proizvodov in povezanih sestavnih delov znotraj EU, pa tudi različno izvajanje prava Unije, ozka grla za evropske dobavne verige obrambnih proizvodov in ovire za interoperabilnost. Zato je treba sprejeti harmonizacijsko zakonodajo Unije na podlagi člena 114 PDEU, da se zagotovi delovanje notranjega trga in prepreči pomanjkanje zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji. Ti ukrepi bi morali vključevati opredelitev „obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi“, popis zadevnih industrijskih zmogljivosti, prednostna naročila, pospešitev postopkov za izdajo dovoljenj ali olajšanje postopkov javnega naročanja. Kombinacija teh ukrepov naj bi v vseh državah članicah omogočila večjo ponudbo zadevnih obrambnih proizvodov in njihovih sestavnih delov, ki so potrebni za delovanje notranjega trga, ter pripomogla k zagotavljanju pravočasne razpoložljivosti in dobave zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji.

Drugi členi PDEU ali vsak člen sam po sebi ne more upravičiti obeh navedenih ciljev. Predlagane elemente je treba določiti v enem aktu, saj vsi ukrepi predstavljajo skladen pristop za obravnavanje potrebe po krepitvi obrambnega ekosistema Unije na različne načine.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Celovit odziv na nenadno povečanje povpraševanja po zadevnih obrambnih proizvodih zahteva hitro in usklajeno ukrepanje na evropski ravni, saj tega nobena država članica sama ne more doseči. Države članice same ne morejo učinkovito obravnavati tveganja znatnih motenj v dobavi teh obrambnih proizvodov, ki so posledica neravnovesja med ponudbo in povpraševanjem na notranjem trgu. Neusklajeni pristopi bi pomenili tveganje, da se bo učinek krize pri dobavi poslabšal s spodbujanjem spiralne rasti cen in učinkov izrivanja teh obrambnih proizvodov. Poleg tega so glede na obstoječe proizvodne zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode v Uniji posledice pomanjkanja v dobavi tako daljnosežne, da je posredovanje na ravni Unije najprimernejše za reševanje teh vprašanj.

Zato so potrebni ukrepi Unije na področjih, ki jih ta predlog obravnava v okviru dveh stebrov.

- Predlagani ukrepi v prvem stebri so namenjeni pospeševanju naložb v proizvodne zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode v Uniji, hkrati pa spodbujajo odpornost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe s čezmejnimi industrijskimi partnerstvi in sodelovanjem zadevnih podjetij v skupnih prizadevanjih industrije, da se prepreči še večja razdrobljenost dobavnih verig. Finančna podpora in spodbude se lahko ustrezno oblikujejo in izvajajo le na ravni Unije, saj je treba tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe prilagoditi strukturnim spremembam. Pomembno je poudariti, da se proizvajalci zadevnih obrambnih proizvodov nahajajo po vsej Uniji ter jih sestavlja več malih in srednjih podjetij in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo.
- Ukrepi, predvideni v drugem stebri, bodo služili notranjemu trgu, krepili odpornost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe ter zagotavljali zanesljivost dobave. Ukrepi za ugotavljanje, popis in stalno spremljanje razpoložljivosti zadevnih obrambnih proizvodov, njihovih sestavnih delov in ustreznih vhodnih materialov v Uniji bodo zagotovili potrebno zbiranje obveščevalnih podatkov na ravni Unije ter Komisiji in državam članicam omogočili predvidevanje pomanjkanja, ki bo vplivalo na zanesljivost dobave teh obrambnih proizvodov. Ukrepi za določitev zahtev za zagotovitev pravočasne in trajne razpoložljivosti zadevnih obrambnih proizvodov

bodo državam članicam in Komisiji omogočili učinkovitejše obravnavanje motenj in ozkih grl v dobavnih verigah kot z različnimi nacionalnimi ukrepi.

- **Sorazmernost**

Glede na geopolitične razmere brez primere ter veliko grožnjo za varnost Unije je jasno, da je treba usklajeno ukrepati na ravni Unije. Predlagani politični pristop je sorazmeren z obsegom in težo ugotovljenih težav, tj. potrebo po zagotovitvi pravočasne dobave nekaterih obrambnih proizvodov, ki jih države članice nujno potrebujejo. Ukrepi iz predloga ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje njihovih ciljev, so sorazmerni z navedenimi cilji in spoštujejo omejitve morebitnega posredovanja Unije v skladu s pogodbama. Izvajati jih bo treba v skladu z načelom sorazmernosti, tudi v okviru omejevanja temeljnih pravic v skladu s členom 52(1) Listine o temeljnih pravicah.

- **Izbira instrumenta**

Komisija predlaga uredbo Evropskega parlamenta in Sveta. To je najprimernejši pravni instrument, saj lahko le uredba z neposredno veljavnimi zakonskimi določbami zagotovi stopnjo enotnosti, ki je potrebna za vzpostavitev in delovanje instrumenta Unije, ki je namenjen spodbujanju okrepitve industrijskega sektorja v Evropi in zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z določenimi proizvodi. Uredba, ki se neposredno uporablja, omogoča tudi kratkoročno izvajanje predlaganih ukrepov za obravnavanje potreb, ki so opisane v predlogu.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni predhodne zakonodaje, ki bi zajemala ta posebni ukrep ali se nanašala nanj. Doslej ni bilo drugih zakonodajnih pobud Unije na področju obrambe v podporo okrepitvi proizvodnih zmogljivosti, skrajšanju dobavnih rokov in odpravljanju pomanjkanja ponudbe. Zato ni predhodnih naknadnih ocen ali preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje za to zakonodajno pobudo.

- **Posvetovanja z deležniki**

Zaradi politične občutljivosti predloga in nujnosti njegove priprave, da bi ga lahko sozakonodajalca pravočasno sprejela, ni bilo mogoče izvesti posvetovanja z deležniki.

- **Ocena učinka**

Ker je treba čim prej povečati proizvodne zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode in zagotoviti zanesljivost njihove dobave, temu predlogu ni priložena uradna ocena učinka. Dokumenta namreč ni bilo mogoče pripraviti v razpoložljivem časovnem okviru pred sprejetjem predloga. Predlog temelji na izkušnjah iz skupnega sporočila o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih z dne 18. maja 2022 ter na delu v okviru projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo, ki je bila ustanovljena takoj po objavi navedenega skupnega sporočila. Komisija ta predlog uredbe podaja brez ocene učinka, da se bo lahko začel izvajati najpozneje do 26. aprila 2023. Predlog je časovno omejen in vsebuje določbo, ki od Komisije zahteva, da pripravi poročilo o izvajanju te uredbe.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Pričakuje se, da Instrument ne bo povečal upravnega bremena.

- **Temeljne pravice**

Zagotavljanje varnosti državljanov EU je cilj splošnega interesa, ki lahko prispeva k varovanju njihovih temeljnih pravic do življenja v skladu s členom 2 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter do svobode in varnosti v skladu s členom 6 Listine.

Po drugi strani pa člen 16 Listine določa svobodo gospodarske pobude in člen 17 Listine lastninsko pravico.

Nekateri ukrepi v drugem stebru so potrebni za odpravo hudih motenj, ki vplivajo na dobavo zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji, in lahko začasno omejijo svobodo gospodarske pobude in pogodbeno svobodo, ki ju varuje člen 16, ter lastninsko pravico, ki jo varuje člen 17 Listine. Vsakršno omejevanje navedenih pravic v tem predlogu bo v skladu s členom 52(1) Listine predpisano z zakonom, spoštovalo bistvo teh pravic in svoboščin, resnično izpolnjevalo cilj splošnega varnostnega interesa ter bo skladno z načelom sorazmernosti.

Obveznost razkritja posebnih informacij Komisiji, če so izpolnjeni nekateri pogoji, spoštuje bistvo pravice do gospodarske pobude (člen 16 Listine) in nanjo ne bo nesorazmerno vplivala. Vsaka zahteva po informacijah je v splošnem interesu Unije, da se lahko določijo morebitni blažilni ukrepi za pomanjkanje zadevnih obrambnih proizvodov, ki so bistveni za zagotavljanje varnosti Unije in njenih držav članic. Te zahteve po informacijah so primerne in učinkovite za doseg cilja z zagotavljanjem informacij, potrebnih za oceno zadevne krize. Komisija načeloma zahteva zelene informacije le od predstavniških združenj in lahko na posamezna podjetja naslovi zahteve le, če je to dodatno potrebno. Ker informacije o stanju ponudbe sicer niso na voljo, ni enako učinkovitega ukrepa za pridobitev informacij, ki bi evropskim nosilcem odločanja omogočile, da sprejmejo blažitevne ukrepe. Glede na hude gospodarske in družbene posledice pomanjkanja zadevnih obrambnih proizvodov in temu primeren pomen blažitvenih ukrepov so zahteve po informacijah sorazmerne z želenim ciljem. Poleg tega je omejitev pravice do gospodarske pobude in lastninske pravice izravnana z ustreznimi zaščitnimi ukrepi. Vsaka zahteva za informacije se lahko vloži le za proizvode, ki so potrebni za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov in jih je Komisija z izvedbenim aktom izrecno opredelila kot „proizvode, ki jih je prizadela kriza pri dobavi“.

Obveznost sprejemanja in prednostne obravnave prednostnih naročil spoštuje bistvo pravice do gospodarske pobude in pogodbene svobode (člen 16 Listine) ter lastninsko pravico (člen 17 Listine) in nanje ne bo nesorazmerno vplivala. Ta obveznost je v splošnem varnostnem interesu Unije, saj obravnava motnje v dobavi zadevnih obrambnih proizvodov. Obveznost je primerna in učinkovita za doseg tega cilja, saj zagotavlja prednostno uporabo razpoložljivih virov za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov. Enako učinkovitega ukrepa ni. Kar zadeva proizvode, opredeljene kot proizvodi, ki jih je prizadela kriza pri dobavi, ki ogroža zgoraj navedene cilje splošnega interesa in temeljno pravico, je sorazmerno od podjetij, s katerimi je v okviru skupnega javnega naročanja držav članic sklenjena pogodba, ali podjetij, ki so vključena v dobavno verigo teh proizvodov, zahtevati, da sprejmejo nekatera naročila in jih prednostno obravnavajo. Ustrezni zaščitni ukrepi zagotavljajo, da kakršen koli negativen vpliv obveznosti prednostne obravnave na pravico do gospodarske pobude, pogodbeno svobodo in lastninsko pravico ne pomeni kršitve teh pravic. Morebitna obveznost prednostne obravnave nekaterih naročil se lahko uvede le za proizvode, ki jih je določila Komisija z izvedbenim aktom kot proizvode, ki jih je prizadela kriza pri dobavi. Če zadevno podjetje prednostnega naročila ne more izvršiti ali če bi izvršitev naročila zanj pomenila nerazumno ekonomsko breme in bi povzročila posebne težave, lahko od Komisije zahteva, da naročilo pregleda. Poleg tega je subjekt, za katerega velja obveznost, izvzet iz vsakršne odškodninske

odgovornosti za kršitev pogodbenih obveznosti, ki izhaja iz izpolnitve obveznosti. Ta uredba se bo nenazadnje uporabljala le za omejeno obdobje, potrebno za ponovno vzpostavitev delovanja notranjega trga in prilagoditev industrije strukturnim spremembam.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Finančna sredstva za izvajanje uredbe za obdobje od datuma začetka njene veljavnosti do 30. junija 2025 znašajo 500 milijonov EUR v tekočih cenah.

Učinek v obdobju večletnega finančnega okvira v smislu zahtevanih proračunskih in človeških virov je podrobno prikazan v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, ki je priložena predlogu, in se bo kril z razpoložljivimi sredstvi iz večletnega finančnega okvira 2021–2027.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Komisija bi morala pripraviti poročilo o oceni Instrumenta ter ga najpozneje do 30. junija 2024 predložiti Evropskemu parlamentu in Svetu. V tem poročilu bo predvsem ocenjen napredek pri doseganju ciljev, določenih v predlogu. Komisija lahko ob upoštevanju poročila o oceni predloži tudi predloge za morebitne ustrezne spremembe te uredbe, zlasti da bi še naprej obravnavala vsa obstoječa tveganja v zvezi z dobavo zadevnih obrambnih proizvodov.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o aktu v podporo proizvodnji streliva

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 114 in člena 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Ruska vojna agresija proti Ukrajini je evropsko obrambno industrijo in trg obrambne opreme postavila na preizkušnjo ter razkrila številne pomanjkljivosti. Te omejujejo njuno zmožnost, da ustrezno varno in pravočasno zadovoljita nujne potrebe držav članic po obrambnih proizvodih in sistemih, kot so strelivo in izstrelki, ob visoki stopnji porabe teh proizvodov ali sistemov v času intenzivnega konflikta.
- (2) Unija in njene države članice si od 24. februarja 2022 vse bolj prizadevajo, da bi pomagale zadostiti perečim obrambnim potrebam Ukrajine. Poleg tega so se voditelji držav ali vlad Unije v teh razmerah, v katerih se soočamo z vse večjo nestabilnostjo, strateško konkurenco in varnostnimi grožnjami, na srečanju v Versaillesu 11. marca 2022 odločili, da bodo prevzeli večjo odgovornost za varnost Unije in sprejeli nadaljnje odločne ukrepe za vzpostavitev evropske suverenosti. Zavezali so se, da bodo poskrbeli za „krepitev naših obrambnih zmogljivosti“, pri čemer so se dogovorili, da bodo povečali obrambne izdatke, okrepili sodelovanje s skupnimi projekti in skupnimi javnimi naročili obrambnih zmogljivosti, odpravili pomanjkljivosti, spodbudili inovacije ter okrepili in razvili obrambno industrijo Unije. Svet je 21. marca 2022 odobril strateški kompas za okrepljeno varnost in obrambo EU v naslednjem desetletju, ki ga je nato 24. marca 2022 potrdil tudi Evropski svet. V strateškem kompasu je poudarjena potreba po povečanju obrambnih izdatkov in večjem vlaganju v zmogljivosti tako na ravni Unije kot na nacionalni ravni.
- (3) Komisija in visoki predstavnik sta 18. maja 2022 predložila Skupno sporočilo o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih, v katerem je bilo poudarjeno, da v Uniji obstajajo vrzeli v financiranju, industriji in zmogljivostih na področju obrambe. Komisija je julija 2022 predstavila instrument za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili (EDIRPA), katerega namen je podpreti sodelovanje med državami članicami v fazi javnega naročanja, da bi skupaj odpravile najnujnejše in najbolj kritične vrzeli, zlasti tiste, ki so nastale zaradi odziva

² UL C , , str. .

na sedanjo rusko agresijo. Ta instrument bo prispeval h krepitvi skupnega javnega naročanja na področju obrambe, s financiranjem Unije, povezanim z njim, pa tudi h krepitvi zmogljivosti obrambne industrije Unije in njenemu prilagajanju strukturnim spremembam na trgu, ki so posledica povečanega povpraševanja zaradi novih izzivov, kot je ponoven intenzivni konflikt.

- (4) Glede na razmere v Ukrajini in njene takojšnje obrambne potrebe, zlasti po strelivu, se je Svet 20. marca 2023 dogovoril o tristranskem pristopu treh strani, s katerim naj bi v naslednjih dvanajstih mesecih Ukrajini s skupnimi prizadevanji zagotovili milijon kosov artilerijskega streliva. Strinjal se je, da se Ukrajini nemudoma dobavita strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo, na zahtevo pa tudi izstrelki, ki se zagotovijo iz obstoječih zalog ali s spremembo pomembnosti obstoječih naročil. Države članice je pozval, naj od akterjev evropske obrambne industrije (in Norveške) v okviru obstoječega projekta Evropske obrambne agencije ali prek dopolnilnih projektov nabave pod vodstvom držav članic skupaj naročijo strelivo, na zahtevo pa tudi izstrelke, da bi ponovno napolnile svoje zaloge, hkrati pa omogočile nadaljnjo podporo Ukrajini. Svet se je dogovoril, da bo v podporo tem prizadevanjem mobiliziral ustrezna finančna sredstva, med drugim iz evropskega mirovnega instrumenta. Svet je tudi pozval Komisijo, naj predstavi konkretne predloge za nujno podporo okrepitvi proizvodnih zmogljivosti evropske obrambne industrije, varnost dobavnih verig, olajšanje učinkovitih postopkov javnega naročanja, odpravo pomanjkljivosti v proizvodnih zmogljivostih in spodbujanje naložb, po potrebi tudi z uporabo proračuna Unije. Slednje je bistveno, da se zagotovi stalna pokritost lastnih varnostnih potreb Unije ter ustrezno odzivanje njene obrambne industrije in notranjega trga na trenutne izzive. Ta tri medsebojno povezana področja ukrepanja je treba izvajati vzporedno in usklajeno. Organizirani bodo tudi redni sestanki na ravni nacionalnih direktorjev za oborožitev s projektno skupino za skupna javna naročila za obrambo (Komisija, Evropska služba za zunanje delovanje, Evropska obrambna agencija), da se ocenijo potrebe in industrijske zmogljivosti ter zagotovi potrebno tesno usklajevanje za ustrezno izvajanje na treh področjih ukrepanja.
- (5) Svet je 13. aprila 2023 v okviru evropskega mirovnega instrumenta sprejel ukrep pomoči v vrednosti 1 milijarde EUR za podporo ukrajinskim oboroženim silam, ki omogoča, da se državam članicam povrnejo stroški za strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo, po potrebi pa tudi izstrelke, ki so jih med 9. februarjem in 31. majem 2023 iz obstoječih zalog ali s spremembo pomembnosti obstoječih naročil darovale Ukrajini. Kar zadeva javno naročanje, je doslej projektni dogovor Evropske obrambne agencije o skupnem javnem naročilu streliva podpisalo 24 držav članic in Norveška.
- (6) Skupna prizadevanja za obnovitev izčrpanih zalog držav članic in podporo Ukrajini so lahko učinkovita le, če so akterji Unije na strani ponudbe zmožni pravočasno dobaviti potrebne obrambne proizvode. Ker pa zaloge hitro upadajo, evropska proizvodnja zaradi naročil držav članic ali tretjih držav že skoraj dosega največjo zmogljivost in cene že naraščajo, so potrebni dodatni ukrepi industrijske politike Unije za hitro okrepitev proizvodnih zmogljivosti.
- (7) Kot je poudarjeno v delu projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo (Komisija, Evropska služba za zunanje delovanje, Evropska obrambna agencija) v zvezi z usklajevanjem javnih naročil za zelo kratkoročne obrambne potrebe ter sodelovanjem z državami članicami in proizvajalci obrambne opreme v Uniji, da bi podprli skupna naročila za obnovitev zalog, zlasti ob upoštevanju podpore Ukrajini, industrija Unije ima zmogljivosti za proizvodnjo streliva zemlja-zemlja, artilerijskega

streliva in izstrelkov. Vendar proizvodne zmogljivosti v sektorju obrambne industrije Unije ustrezajo drugačnim časom in niso prilagojene izzivom, s katerimi se trenutno sooča Unija. Dobavni tokovi so prilagojeni skromnejšemu povpraševanju, pri čemer so ravni zalog minimalne, dobavitelji pa zaradi nižjih stroškov različni in razpršeni po svetu, kar pomeni, da je sektor obrambne industrije Unije izpostavljen odvisnostim. Posledično v teh razmerah sedanja proizvodna zmogljivost ter obstoječe dobavne in vrednostne verige ne omogočajo zanesljive in pravočasne dobave obrambnih proizvodov, ki bi ustrezala potrebam držav članic za lastno varnost in nadaljnjo pomoč Ukrajini, kar povzroča napetosti na trgu streliva zemlja–zemlja, artilerijskega streliva in izstrelkov ter tveganje učinka izrivanja. Zato je potrebno dodatno posredovanje na ravni Unije.

- (8) V skladu s členom 173(3) PDEU je cilj industrijske politike Unije pospešiti prilagajanje industrije strukturnim spremembam. Zato se zdi primerno podpreti industrijo Unije, da poveča obseg proizvodnje, skrajša dobavne roke ter odpravi morebitna ozka grla in/ali dejavnike, ki bi lahko upočasnjevali ali ovirali dobavo in proizvodnjo streliva zemlja–zemlja, artilerijskega streliva in izstrelkov, ki se v tej uredbi štejejo za zadevne obrambne proizvode.
- (9) Ukrepi, sprejeti na ravni Unije, bi morali biti namenjeni krepitvi konkurenčnosti in odpornosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB) na področju streliva in izstrelkov, da se omogoči njena nujna prilagoditev strukturnim spremembam.
- (10) V ta namen bi bilo treba vzpostaviti instrument za finančno podporo krepitvi industrije vzdolž dobavnih in vrednostnih verig, povezanih s proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji (v nadaljnjem besedilu: instrument).
- (11) Instrument bo skladen z obstoječimi skupnimi pobudami EU, povezanimi z obrambo, kot so tiste iz Evropskega obrambnega sklada, predlaganega instrumenta za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije s skupnimi javnimi naročili in evropskega mirovnega instrumenta, ter bo ustvarjal sinergijo z drugimi programi Unije. Instrument je v celoti skladen s ciljem strateškega kompasa.
- (12) Če ni navedeno drugače, bi se morala v zvezi z instrumentom uporabljati Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta.
- (13) V skladu s členom 193(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 se lahko nepovratna sredstva dodelijo za ukrep, ki se je že začel izvajati, pod pogojem, da vložnik lahko dokaže, da je bilo treba ukrep začeti izvajati pred podpisom sporazuma o nepovratnih sredstvih. Vendar finančni prispevek ne sme kriti obdobja pred datumom vložitve vloge za nepovratna sredstva, razen v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih. Da bo mogoče pospešiti dobavo zadevnih obrambnih proizvodov, k čemur je Svet pozval 20. marca 2023, bi bilo treba omogočiti, da se v sklepu o financiranju določijo finančni prispevki za ukrepe v obdobju od tega datuma.
- (14) Ta uredba določa finančna sredstva za instrument, ki za Evropski parlament in Svet v letnem proračunskem postopku pomenijo prednostni referenčni znesek v smislu točke 18 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju ter novih virih lastnih

sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev³ (v nadaljnjem besedilu: Medinstitucionalni sporazum z dne 16. decembra 2020).

- (15) Države članice lahko pod pogoji iz ustreznih določb Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta zahtevajo prerazporeditev sredstev, ki so jim bila dodeljena v okviru deljenega upravljanja, v instrument. Ta možnost bi se lahko uporabila predvsem, kadar pri proizvodnji zadevnih obrambnih proizvodov pride do nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin na ozemljih držav članic, zlasti na ranljivih in oddaljenih območjih, ter taka sredstva prispevajo k uresničevanju ciljev programa, iz katerega se prerazporedijo. Možnosti iz člena 73(4) Uredbe (EU) 2021/1060 se lahko uporabijo, če je projekt skladen s pravili iz navedene uredbe ter s področji uporabe ESRR in ESS+, kot sta določeni v uredbah o teh skladih. V skladu s členom 24 Uredbe (EU) 2021/1060 bi morala Komisija spremenjene nacionalne programe, ki jih predložijo države članice, oceniti in v dveh mesecih podati svoje pripombe. Glede na nujnost razmer bi si morala Komisija prizadevati, da oceno spremenjenih nacionalnih programov zaključi brez nepotrebnega odlašanja.
- (16) Države članice bi morale imeti možnost, da pri predložitvi spremenjenih ali novih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu s členom 21 Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta⁴ predlagajo ukrepe, ki prispevajo tudi k ciljem tega instrumenta. Pri tem bi morale upoštevati predvsem ukrepe v zvezi s predlogi, predloženimi na podlagi razpisa za zbiranje predlogov v okviru instrumenta, ki jim je bil v skladu z instrumentom podeljen pečat odličnosti.
- (17) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95⁶, (Euratom, ES) št. 2185/96⁷ in (EU) 2017/1939⁸ se finančni interesi Unije zaščitijo s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo ukrepe v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti, med drugim goljufij, z izterjavo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi z naložitvijo upravnih sankcij. Zlasti je v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) pooblaščen za izvajanje upravnih preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega nezakonitega ravnanja, ki škodi finančnim interesom Unije. Evropsko javno tožilstvo (EJT) je v skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 pooblaščen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v

³ UL L 4331, 22.12.2020, str. 28.

⁴ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

⁵ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 ([UL L 248, 18.9.2013, str. 1](#)).

⁶ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti ([UL L 312, 23.12.1995, str. 1](#)).

⁷ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi ([UL L 292, 15.11.1996, str. 2](#)).

⁸ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) ([UL L 283, 31.10.2017, str. 1](#)).

Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁹. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, Računskemu sodišču in v primeru držav članic, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939, EJT podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

- (18) Članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), lahko v tem instrumentu sodelujejo kot pridružene države v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki določa izvajanje njihovega sodelovanja v programih Unije na podlagi odločitve, sprejete v skladu z navedenim sporazumom. V to uredbo bi bilo treba vključiti posebno določbo, s katero se od teh tretjih držav zahteva, da odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podelijo potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti.
- (19) Zaradi posebnosti obrambne industrije, v kateri povpraševanje prihaja skoraj izključno od držav članic in pridruženih držav, ki nadzorujejo tudi vso nabavo proizvodov in tehnologij, povezanih z obrambo, vključno z izvozom, delovanje sektorja obrambne industrije ne sledi običajnim pravilom in poslovnim modelom, ki prevladujejo na bolj tradicionalnih trgih. Industrija zato ne izvaja znatnih industrijskih naložb iz lastnih sredstev, temveč to počne le na podlagi konkretnih naročil. Čeprav so tako konkretna naročila držav članic predpogoj za kakršno koli naložbo, pa lahko Komisija posreduje in zmanjša tveganje industrijskih naložb z nepovratnimi sredstvi in posojili ter tako omogoči hitrejše prilagajanje sedanjim strukturnim spremembam na trgu. V trenutnih izrednih razmerah bi bilo treba s podporo Unije kriti do 60 % neposrednih upravičenih stroškov, da bi lahko upravičenci čim prej izvedli ukrepe in zmanjšali tveganja svojih naložb ter tako pospešili razpoložljivost zadevnih obrambnih proizvodov.
- (20) Deležniki v sektorju obrambne industrije se srečujejo s posebnimi posrednimi stroški, kot so stroški v zvezi z varnostjo. Zato je primerno, da se dovoli pavšalna stopnja v višini 7 % skupnih neposrednih upravičenih stroškov ukrepa.
- (21) Iz instrumenta bi bilo treba s sredstvi, določenimi v Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046, zagotoviti finančno podporo za ukrepe, ki bodo pripomogli k pravočasni razpoložljivosti in dobavi zadevnih obrambnih proizvodov, na primer za dejavnosti industrijskega usklajevanja in mreženja, dostop do financiranja za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, rezervacijo zmogljivosti, industrijski proces obnove proizvodov s pretečenim rokom uporabe, širjenje, optimizacijo, posodobitev, nadgradnjo ali spremembo namena obstoječih proizvodnih zmogljivosti na tem področju ali vzpostavitev novih ter usposabljanje osebja.
- (22) Ker je instrument namenjen povečanju konkurenčnosti in učinkovitosti obrambne industrije Unije, bi morali biti do podpore upravičeni samo pravni subjekti v javni ali zasebni lasti, ki imajo sedež in izvršno upravno strukturo v Uniji ali pridruženih državah.
- (23) Pravni subjekti s sedežem v Uniji ali pridruženi državi, ki so pod nadzorom nepridružene tretje države ali subjekta iz nepridružene tretje države, bi morali biti kot prejemniki upravičeni le, če so izpolnjeni strogi pogoji v zvezi z varnostnimi in

⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava ([UL L 198, 28.7.2017, str. 29](#)).

obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, določeni v okviru skupne zunanje in varnostne politike v skladu z naslovom V Pogodbe o Evropski uniji (PEU), tudi v smislu krepitve tehnološke in industrijske baze evropske obrambe. Sodelovanje takih pravnih subjektov ne bi smelo biti v nasprotju s cilji instrumenta. V zvezi s tem bi bilo treba nadzor razumeti kot možnost neposrednega ali posrednega odločilnega vplivanja na pravni subjekt prek enega ali več vmesnih pravnih subjektov. Vložniki bi morali zagotoviti vse relevantne informacije o infrastrukturi, objektih, sredstvih in virih, ki bodo uporabljeni pri ukrepu. Pri tem bi bilo treba upoštevati tudi pomisleke držav članic glede zanesljivosti oskrbe. Glede na nujnost razmer zaradi sedanje krize pri dobavi streliva bi bilo treba za namene instrumenta upoštevati obstoječe dobavne verige.

- (24) Infrastruktura, objekti, sredstva in viri prejemnikov, vključenih v ukrepu, ki se podpre v okviru instrumenta, morajo biti ves čas izvajanja ukrepa na ozemlju države članice ali pridružene države, njihova izvršna upravna struktura pa mora biti v Uniji ali pridruženi državi. Pravni subjekt s sedežem v nepridruženi tretji državi oziroma pravni subjekt s sedežem v Uniji ali pridruženi državi, ki pa ima izvršno upravno strukturo v nepridruženi tretji državi, tako ne bi smel biti upravičen kot prejemnik, vključen v ukrepu.
- (25) V skladu s členom 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU¹⁰ so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji instrumenta ter morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država oziroma ozemlje povezano.
- (26) Komisija bi morala pri ocenjevanju predlogov posebno pozornost nameniti njihovemu prispevku k ciljem instrumenta. Predloge bi bilo treba oceniti zlasti glede na njihov prispevek k povečanju, okrepitvi, rezervaciji in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti ter preusposabljanju in izpopolnjevanju zadevne delovne sile. Poleg tega bi jih bilo treba oceniti glede na njihov prispevek k skrajšanju dobavnih rokov zadevnih obrambnih proizvodov, tudi z mehanizmi za spremembo pomembnosti naročil, k prepoznavanju in odpravi ozkih grl vzdolž njihovih dobavnih verig ter k razvoju odpornosti teh dobavnih verig z vzpostavitvijo in operacionalizacijo čezmejnega sodelovanja podjetij, in sicer v večji meri MSP in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki delujejo v zadevnih dobavnih verigah.
- (27) Komisija bi morala biti pri oblikovanju, dodeljevanju in izvajanju finančne podpore EU posebej pozorna na to, da ti ukrepi ne bodo negativno vplivali na pogoje konkurence na notranjem trgu.
- (28) Sedanja kriza pa ni pokazala le pomanjkljivosti v sektorju obrambne industrije EU, temveč je povzročila tudi izzive za delovanje notranjega trga obrambnih proizvodov. Zaradi trenutnih geopolitičnih razmer je namreč prišlo do znatnega povečanja povpraševanja, kar vpliva na delovanje notranjega trga proizvodnje in prodaje streliva zemlja–zemlja, artilerijskega streliva in izstrelkov ter njihovih sestavnih delov v Uniji. Medtem ko so nekatere države članice zaradi nacionalne varnosti sprejele ali bodo verjetno sprejele ukrepe za ohranitev svojih zalog, se druge soočajo s težavami pri dostopu do blaga, potrebnega za proizvodnjo ali nabavo streliva zemlja–zemlja, artilerijskega streliva in izstrelkov. Včasih težave pri dostopu do ene same surovine ali določenega sestavnega dela ovirajo celotne proizvodne verige. Da bi se zagotovilo

¹⁰ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

delovanje notranjega trga, je treba sprejeti nekatere ukrepe, na podlagi katerih se bodo na usklajen način določila harmonizirana pravila za omogočanje zanesljivosti oskrbe z obrambnimi proizvodi. Ta pravila bi morala vključevati popis potreb po blagu in storitvah na tem notranjem trgu, možnost določitve prednostnih naročil na ravni Unije, če se vsaj tri države članice odločijo ali nameravajo odločiti za skupno javno naročilo proizvodov, povezanih z obrambo, kadar je to potrebno za doseganje cilja splošnega varnostnega interesa Unije in njenih držav članic, ter pospešitev postopkov izdaje dovoljenj ali olajšanje postopkov javnega naročanja. Ti ukrepi bi morali temeljiti na členu 114 PDEU.

- (29) Za sprejetje potrebnih in ustreznih ukrepov v skladu s to uredbo bi morala Komisija na podlagi sodelovanja z Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko obrambno agencijo v okviru projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo vzpostaviti in izvajati popis podjetij s sedežem v Uniji, ki delujejo vzdolž dobavnih verig zadevnih obrambnih proizvodov. Ta popis bi moral vključevati predvsem vrsto in specifikacije njihovih proizvodov, njihovo povezano proizvodno zmogljivost in njihov položaj v dobavni verigi zadevnih obrambnih proizvodov. Komisija bi morala v tesnem sodelovanju s popisanimi podjetji redno spremljati proizvodno zmogljivost in dobavne verige teh podjetij. Rezultate popisa in spremljanja bi bilo treba predstaviti in o njih razpravljati v programskem odboru.
- (30) Na podlagi tega bi morala Komisija pripraviti seznam zadevnih obrambnih proizvodov ter surovin zanje ali njihovih sestavnih delov, v zvezi s katerimi obstajajo ali bi lahko obstajale motnje v delovanju enotnega trga in njegovih dobavnih verig, ki bi lahko povzročile znatno pomanjkanje. Komisija bi morala ta seznam obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi redno posodabljeni, pri čemer bi se morala osredotočiti le na morebitne motnje ali ozka grla, ki vplivajo na zanesljivost oskrbe z zadevnimi obrambnimi proizvodi ter surovinami zanje in njihovimi sestavnimi deli.
- (31) Komisija bi morala imeti možnost, da gospodarske subjekte, ki se ukvarjajo z obrambnimi proizvodi z motnjami pri dobavi, surovinami zanje ali njihovimi sestavnimi deli, v dogovoru z državo članico, v kateri imajo sedež, zaprosi za potrebne informacije za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi. Take informacije bi morale biti Komisiji v pomoč pri sprejemanju odločitev o ustreznih ukrepih v skladu s to uredbo za odpravo morebitnih motenj ali ozkih grl, ki vplivajo na zanesljivost oskrbe z zadevnimi obrambnimi proizvodi ter ustreznimi surovinami in sestavnimi deli.
- (32) Tak mehanizem za določitev, popis in stalno spremljanje bi moral omogočati analizo v skoraj realnem času v zvezi s proizvodnimi zmogljivostmi v Uniji, kritičnimi dejavniki, ki vplivajo na zanesljivost oskrbe z zadevnimi obrambnimi proizvodi, in stanjem zalog. Komisiji bi moral omogočati tudi oblikovanje ukrepov za odzivanje na izredne razmere zaradi dejanskega ali pričakovanega pomanjkanja.
- (33) Preprečevanje pomanjkanja zadevnih obrambnih proizvodov je bistveno za ohranitev cilja splošnega varnostnega interesa Unije in njenih držav članic ter po potrebi upravičuje sorazmerne posege v temeljne pravice podjetij, ki zagotavljajo obrambne proizvode z motnjami pri dobavi, kot sta svoboda gospodarske pobude v skladu s členom 16 Listine in lastninska pravica v skladu s členom 17 Listine, ob upoštevanju člena 52 Listine. Ti posegi so lahko upravičeni predvsem, kadar si več držav članic posebej prizadeva strniti povpraševanje s skupnimi javnimi naročili, kar prispeva k nadaljnjemu povezovanju in nemotenemu delovanju notranjega trga za zadevne obrambne proizvode. Na zahtevo vsaj treh držav članic, ki sodelujejo pri javnem

naročilu zadevnih obrambnih proizvodov, ali vsaj ene države članice, ki naroča, da bi pridobljene zadevne obrambne proizvode prenesla Ukrajini, pri čemer se te države članice soočajo z resnimi težavami pri oddaji ali izvajanju naročila, lahko Komisija od podjetja s soglasjem države članice, v katerimi ima podjetje sedež, zahteva, da sprejme naročilo zadevnih proizvodov z motnjami pri dobavi in ga obravnava kot prednostno. Da bi se zaščitile temeljne pravice podjetij, bi bilo treba take zahteve dovoliti samo za proizvode, ki jih je Komisija določila v izvedbenem sklepu. Poleg tega bi bilo treba uvesti postopek po korakih, da bodo imela podjetja možnost izraziti pomisleke v zvezi z načrtovanim ukrepom. Zlasti bi morala Komisija v soglasju z državo članico, v kateri ima zadevno podjetje sedež, to podjetje obvestiti o svoji nameri, da od njega zahteva, da sprejme prednostno naročilo in ga obravnava kot najpomembnejše, ter mu zagotoviti vse elemente, ki jih potrebuje za sprejetje informirane odločitve o tem, ali zahtevo lahko sprejme. Če podjetje zahtevo zavrne, lahko Komisija v dogovoru z zadevno državo članico in ob ustreznem upoštevanju narave ugovorov podjetja sklene, da je iz varnostnih razlogov upravičeno, da se prednostno naročilo naloži z izvedbenim sklepom. Tako odločitev bi bilo treba sprejeti v skladu z vsemi veljavnimi pravnimi obveznostmi Unije in ob upoštevanju okoliščin primera. Prednostno naročilo bi se moralo oddati po poštenu in razumni ceni. Prednostno naročilo bi moralo imeti prednost pred katero koli izpolnitveno obveznostjo po zasebnem ali javnem pravu, hkrati pa bi bilo treba upoštevati legitimne cilje podjetij ter stroške in trud, ki so potrebni za kakršno koli spremembo proizvodnega vrstnega reda. Če podjetja ne izpolnijo obveznosti glede prednostnih naročil, se jim lahko naložijo kazni.

- (34) Da bi se zaščitile temeljne pravice podjetij, bi jim bilo treba dovoliti, da zaprosijo za oprostitev obveznosti, kadar prednostnega naročila, tudi če ga obravnavajo prednostno, ne morejo izvršiti, ker nimajo zadostnih proizvodnih zmoglosti ali zmogljivosti ali ker bi to zanje pomenilo nerazumno gospodarsko breme in bi jim povzročilo posebne težave.
- (35) V izjemnih okoliščinah, ko podjetje, ki deluje v dobavni verigi zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji, prejme zahtevo za prednostno naročilo od tretje države, bi moralo o tej zahtevi obvestiti Komisijo.
- (36) Glede na pomen zagotavljanja zanesljive oskrbe v določenih obrambnih sektorjih, ki opravljajo bistvene funkcije za varnost državljanov Unije, izpolnjevanje obveznosti izvršitve prednostnega naročila ne bi smelo pomeniti odškodninske odgovornosti do tretjih oseb za kakršno koli kršitev pogodbenih obveznosti, ki bi lahko bila posledica potrebnih začasnih sprememb operativnih postopkov zadevnega proizvajalca, v obsegu, v katerem je bila kršitev pogodbenih obveznosti potrebna za skladnost z zahtevano prednostno obravnavo. Podjetja, ki bi lahko spadala v področje uporabe prednostnega naročila, bi morala to možnost predvideti v svojih poslovnih pogodbenih pogojih. Brez poseganja v uporabo drugih določb to izvzetje odgovornosti ne bi smelo vplivati na izvzetje odgovornosti za proizvode z napako, kot je določeno v Direktivi Sveta 85/374/EGS¹¹.
- (37) Obveznost prednostne obravnave pri proizvodnji nekaterih proizvodov ne bi smela nesorazmerno vplivati na svobodo gospodarske pobude in pogodbeno svobodo iz člena 16 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) ter lastninsko pravico iz člena 17 Listine. V skladu s členom 52(1) Listine bi moralo

¹¹ Direktiva Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako (UL L 210, 7.8.1985, str. 29).

biti kakršno koli omejevanje pravic predpisano z zakonom, spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin ter upoštevati načelo sorazmernosti.

- (38) Glede na pomen zagotavljanja zanesljivosti oskrbe z zadevnimi obrambnimi proizvodi bi morale države članice zagotoviti učinkovito in pravočasno obravnavo upravnih vlog, povezanih z načrtovanjem, gradnjo in upravljanjem proizvodnih obratov, prenosom vhodnih materialov znotraj EU ter kvalifikacijo in certificiranjem zadevnih končnih proizvodov.
- (39) Da bi uresničili splošni cilj javne politike, ki je zagotoviti varnost, je treba čim prej vzpostaviti proizvodne zmogljivosti, povezane s proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, pri tem pa čim bolj zmanjšati upravno breme. Zato bi morale države članice kar najhitreje obravnavati vloge, povezane z načrtovanjem, gradnjo in upravljanjem obratov in naprav za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov. Tem obratom in napravam bi bilo treba dati prednost pri usklajevanju pravnih interesov v posameznih primerih.
- (40) Glede na cilj te uredbe ter izredne razmere in izjemne okoliščine njenega sprejetja bi morale države članice za vsak primer posebej preučiti možnost uporabe izvetij v zvezi z obrambo iz določb nacionalnega prava in prava Unije, ki se uporablja, če menijo, da bi uporaba teh določb negativno vplivala na navedene namene. To lahko velja zlasti za pravo Unije, povezano z okoljskimi, zdravstvenimi in varnostnimi vprašanji¹², ki je nujno za boljše varovanje zdravja ljudi in okolja ter trajnosten in varen razvoj. Vendar lahko njegovo izvajanje povzroči tudi regulativne ovire, ki zavirajo potencial obrambne industrije Unije za okrepitev proizvodnje in dobave zadevnih obrambnih proizvodov. Evropska unija in njene države članice imajo skupno odgovornost, da takoj preučijo vse ukrepe, ki bi lahko bili potrebni za ublažitev morebitnih ovir. Taki ukrepi na ravni Unije, regionalni ali nacionalni ravni ne bi smeli ogroziti okolja, zdravja in varnosti.
- (41) Da bi se čim bolje uporabile obstoječe dobavne verige in tako zagotovila neprekinjena proizvodnja zadevnih obrambnih proizvodov, bi morale države članice razmisliti o možnosti, da uporabijo odstopanja iz Direktive 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹³ ali k temu spodbudijo zadevna podjetja. Kadar je za uporabo takšnih odstopanj potrebno predhodno dovoljenje nacionalnih organov, bi bilo treba vloge obravnavati učinkovito in pravočasno.
- (42) Cilj Direktive 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴ je uskladiti postopke za oddajo javnih naročil na področju obrambe in varnosti, kar omogoča izpolnjevanje varnostnih zahtev držav članic in obveznosti, ki izhajajo iz Pogodbe. Ta direktiva zlasti vsebuje posebne določbe za nujne primere, ki so posledica krize, med drugim glede krajših rokov za sprejemanje ponudb in možnosti uporabe postopka s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o naročilu. Vendar je lahko v primerih, ko nameravata skupno javno naročilo izvesti več kot dve državi članici, izjemna nujnost zaradi sedanje krize pri dobavi streliva nezdržljiva tudi s temi določbami. V nekaterih primerih je edina rešitev za zaščito varnostnih interesov teh držav članic odprtje

¹² Npr. uredba REACH, uredba CLP, direktiva Seveso, direktiva o omejevanju nevarnih snovi, uredba o obstojnih organskih onesnaževalih, uredba o biocidnih proizvodih, uredba o ozonu in uredba o F plinih.

¹³ Direktiva 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (UL L 299, 18.11.2003, str. 9).

¹⁴ Direktiva 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju postopkov za oddajo nekaterih naročil gradenj, blaga in storitev, ki jih oddajo naročniki na področju obrambe in varnosti, ter spremembi direktiv 2004/17/ES in 2004/18/ES (UL L 216, 20.8.2009, str. 76).

obstoječega okvirnega sporazuma javnim naročnikom/naročnikom iz držav članic, ki prej niso bile njegove pogodbenice, tudi če taka možnost v prvotnem okvirnem sporazumu ni bila predvidena.

- (43) V skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije so spremembe naročila strogo omejene na to, kar je v danih okoliščinah nujno potrebno, pri čemer se v največji možni meri upoštevajo načela nediskriminacije, preglednosti in sorazmernosti. Zato bi morale biti mogoče odstopati od Direktive 2009/81/ES ter povečati količine, določene v okvirnem sporazumu, hkrati pa ta sporazum odpreti javnim naročnikom/naročnikom iz drugih držav članic. Za te naročnike bi morali v zvezi z dodatnimi količinami veljati enaki pogoji kot za prvotnega javnega naročnika, ki je sklenil prvotni okvirni sporazum. V takih primerih bi moral javni naročnik vsakemu gospodarskemu subjektu, ki izpolnjuje pogoje iz prvotnega okvirnega sporazuma, dovoliti, da se mu pridruži kot izvajalec. Poleg tega bi bilo treba sprejeti ustrezne ukrepe za preglednost, da se omogoči obveščanje vseh potencialno zainteresiranih strani. Da bi se omejili učinki teh sprememb na nemoteno delovanje notranjega trga in preprečilo nesorazmerno izkrivljanje konkurence, bi bilo treba spremembe okvirnih sporazumov sklepati le do 30. junija 2025.
- (44) Cilj Direktive 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵ je poenostaviti pogoje za prenose obrambnih proizvodov znotraj EU, zlasti s splošnimi dovoljenji za prenos, ki temeljijo na naknadnem preverjanju in zadevajo vnaprej določen nabor proizvodov za določene prejemnike ali določen namen ter za katere ni potrebna predhodna zahteva. Vendar nobeno od obveznih splošnih dovoljenj za prenos iz člena 4(1) Direktive 2009/43/ES ali priporočil Komisije o uskladitvi področja uporabe teh dovoljenj in pogojev zanje ne zadostuje za zagotovitev prenosov, ki so potrebni za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov.
- (45) V trenutnih okoliščinah, v katerih je treba skrajšati dobavne roke v zadevnih dobavnih in vrednostnih verigah, se zdi nujno, da se prenos zadevnih obrambnih proizvodov izvzame iz obveznosti predhodne odobritve v Uniji. To izvzetje ne bi smelo vplivati na diskrecijsko pravico držav članic glede politike izvoza obrambnih proizvodov.
- (46) Da bi bila tehnološka in industrijska baza evropske obrambe konkurenčna, inovativna in odporna ter da bi lahko okrepila svoje proizvodne zmogljivosti, bi morala imeti dostop do javnega in zasebnega financiranja. Kot je navedeno v sporočilu z dne 15. februarja 2022 z naslovom Prispevek Komisije k evropski obrambi, so pobude Unije na področju trajnostnega financiranja skladne s prizadevanji Unije, da se evropski obrambni industriji omogoči zadosten dostop do financiranja in naložb. Pri tem okvir EU za trajnostno financiranje ne preprečuje naložb v dejavnosti, povezane z obrambo. Obrambna industrija Unije bistveno prispeva k odpornosti in varnosti Unije ter s tem k miru in družbeni trajnostnosti. V okviru pobud Unije o politikah trajnostnega financiranja se sporno orožje, za katero veljajo mednarodne konvencije, ki prepovedujejo njegov razvoj, proizvodnjo, skladiščenje, uporabo, prenos in dostavo ter so jih podpisale države članice Unije, šteje za nezdržljivo z družbeno trajnostnostjo. V tem sektorju države članice izvajajo strog regulativni nadzor prenosa in izvoza vojaškega blaga in blaga z dvojno rabo. S tega vidika bi zavezanost nacionalnih in evropskih finančnih akterjev, kot so nacionalne spodbujevalne banke in institucije, da podprejo evropsko obrambno industrijo, poslala močan signal zasebnemu sektorju.

¹⁵ Direktiva 2009/43/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o poenostavitvi pogojev za prenose obrambnih proizvodov znotraj Skupnosti (UL L 146, 10.6.2009, str. 1).

Evropska investicijska banka (EIB) bi morala ob polnem izvajanju svojih siceršnjih nalog za financiranje gospodarskega razvoja in javne politike, vključno z dvojnimi prehodom ter v skladu s členom 309 PDEU in svojim statutom, okrepiti tudi podporo evropski obrambni industriji in skupnim javnim naročilom, ki bi presejala njeno sedanjo podporo za blago z dvojno rabo, če bi tovrstne naložbe nedvomno pripomogle k izvajanju prednostnih nalog strateškega kompasa.

- (47) Podjetja v vrednostni verigi zadevnih obrambnih proizvodov bi morala imeti dostop do dolžniškega financiranja, da bodo lahko pospešila potrebne naložbe v povečanje proizvodnih zmogljivosti. Z instrumentom bi bilo treba olajšati dostop do financiranja za podjetja Unije na področju streliva in izstrelkov. Z uredbo bi bilo treba zlasti zagotoviti, da bodo ti pravni subjekti deležni enakih pogojev kot drugi pravni subjekti in da bo poskrbljeno za kakršne koli dodatne stroške, ki nastanejo posebej za sektor obrambe.
- (48) Komisija lahko vzpostavi namenski instrument v okviru dejavnosti za spodbujanje naložb, ki so skupaj opisane kot „okrepitveni sklad“. Ta sklad se lahko izvaja z neposrednim ali posrednim upravljanjem. Komisija bi morala v zvezi s tem preučiti najprimernejši način za uporabo vzvodov proračuna EU za sprostitev javnih in zasebnih naložb v podporo zeleni hitri okrepitvi zmogljivosti, na primer z možnostjo mešanega financiranja, tudi v okviru sklada InvestEU, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶, v tesnem sodelovanju z izvajalskimi partnerji. Dejavnosti okrepitvenega sklada bi morale podpirati povečanje proizvodnih zmogljivosti na področju streliva in izstrelkov z zagotavljanjem možnosti za večjo razpoložljivost sredstev za podjetja v celotni vrednostni verigi.
- (49) Da se zagotovijo enotni pogoji izvajanja te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje programa dela in seznama obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi, določitev obveznosti podjetij, na katere se nanaša zahteva za prednostno naročilo, da to naročilo sprejmejo ali izvršijo po pošteni in razumni ceni, ter določitev praktične in operativne ureditve postopka pri prednostnih naročilih. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷. V ustrezno utemeljenih nujnih primerih bi morala Komisija izvedbene akte v zvezi s sprejetjem seznama obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi, določitvijo obveznosti podjetij, na katere se nanaša zahteva za prednostno naročilo, da to naročilo sprejmejo ali izvršijo po pošteni in razumni ceni, ter določitvijo praktične in operativne ureditve postopka pri prednostnih naročilih sprejeti s takojšnjim začetkom uporabe.
- (50) Ker cilja te uredbe, tj. odzvati se na posledice varnostne krize, države članice ne morejo zadovoljivo doseči same, temveč se zaradi obsega in učinkov predlaganega ukrepa lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.

¹⁶ Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

¹⁷ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (51) Ta uredba bi se morala uporabljati brez poseganja v pravila Unije o konkurenci, zlasti v člene od 101 do 109 PDEU in njihove izvedbene predpise.
- (52) Opozoriti je treba, da v skladu s členom 41(2) PEU odhodki pri poslovanju, ki nastanejo zaradi izvajanja poglavja 2 naslova V, bremenijo proračun Unije, kar pa ne velja za odhodke, ki nastanejo zaradi vojaških ali obrambnih ukrepov.
- (53) Zaradi nujnosti obravnave varnostne krize je primerno določiti izjemo od roka osmih tednov iz člena 4 Protokola št. 1 o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji, ki je priložen PEU, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo. Ob upoštevanju neposredne nevarnosti za zanesljivost oskrbe, ki jo povzroča ruska vojna agresija proti Ukrajini, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu*.
- (54) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹⁸ bi bilo treba uredbo oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami za spremljanje, pri čemer pa bi se bilo treba izogibati nalaganju upravnega bremena, zlasti državam članicam, in pretiranemu urejanju. Te zahteve bi morale po potrebi vključevati merljive kazalnike kot podlago za ocenjevanje dejanskih učinkov uredbe. Komisija bi morala oceno izvesti najpozneje do 30. junija 2024, tudi z namenom predložitve morebitnih predlogov za ustrezne spremembe te uredbe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa sklop ukrepov in proračun z namenom nujne okrepitev odzivnosti in zmožnosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB), da bi zagotovili pravočasno razpoložljivost in dobavo streliva zemlja–zemlja in artilerijskega streliva ter izstrelkov (v nadaljnjem besedilu: zadevni obrambni proizvodi), zlasti z naslednjim:

- (a) instrument za finančno podporo krepitvi industrije za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov v Uniji, tudi z dobavo njihovih sestavnih delov (v nadaljnjem besedilu: instrument);
- (b) določitev, popis in stalno spremljanje razpoložljivosti zadevnih obrambnih proizvodov, njihovih sestavnih delov in ustreznih vhodnih materialov (surovin);
- (c) vzpostavitev mehanizmov, načel in začasnih pravil, da bi zagotovili, da bodo zadevni obrambni proizvodi pravočasno in trajno na razpolago pridobiteljem v Uniji.

Na podlagi ocene rezultatov, doseženih z izvajanjem te uredbe do srede leta 2024, v skladu s členom 28, zlasti glede razvoja varnostnih razmer, bo preučena možnost razširitve uporabe sklopa ukrepov in dodelitve ustreznega dodatnega proračuna.

¹⁸ UL L 123, 12.5.2016, str. 1.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „surovine“ pomeni materiale, potrebne za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov;
- (2) „ozko grlo“ pomeni točko zastoja v proizvodnih sistemih, zaradi katere se proizvodnja ustavi ali močno upočasni;
- (3) „prejemnik“ pomeni subjekt, s katerim je bil podpisan sporazum o finančnih sredstvih ali o financiranju ali kateremu je bil priglašen sklep o finančnih sredstvih ali o financiranju;
- (4) „vložnik“ pomeni fizično osebo ali subjekt, ki je ali ni pravna oseba, ki vloži vlogo v postopku za dodelitev nepovratnih sredstev;
- (5) „nadzor“ pomeni možnost neposrednega ali posrednega odločilnega vplivanja na pravni subjekt prek enega ali več vmesnih pravnih subjektov;
- (6) „izvršna upravna struktura“ pomeni organ pravnega subjekta, ki je imenovan v skladu z nacionalnim pravom in ki, kadar je to ustrezno, poroča izvršnemu direktorju, ki je pooblaščen za vzpostavljanje strategije, ciljev in splošne usmerjenosti pravnega subjekta ter ki nadzoruje in spremlja odločanje uprave;
- (7) „subjekt“ pomeni pravno osebo, ustanovljeno in priznано kot tako v skladu s pravom Unije, nacionalnim pravom ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in sposobnost, da v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt, ki ni pravna oseba, iz točke (c) člena 197(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046;
- (8) „tajni podatki“ pomeni podatke ali material v kakršni koli obliki, katerih nepooblaščen razkritje bi lahko v različni meri škodovalo interesom Unije ali ene ali več držav članic in ki imajo eno od oznak stopnje tajnosti EU ali enakovredno oznako stopnje tajnosti, določeno v Sporazumu med državami članicami Evropske unije, ki so se sestale v okviru Sveta, o varovanju tajnih podatkov, ki se izmenjujejo v interesu Evropske unije;
- (9) „občutljivi podatki“ pomeni informacije in podatke, ki jih je treba zaščititi pred nepooblaščenim dostopom ali razkritjem, ker tako izhaja iz obveznosti, določenih v pravu Unije ali nacionalnem pravu, ali zato, da se zaščiti zasebnost ali varnost fizične ali pravne osebe;
- (10) „subjekt iz nepridružene tretje države“ pomeni pravni subjekt, ki ima sedež v nepridruženi tretji državi ali – kadar gre za pravni subjekt s sedežem v Uniji ali v pridruženi državi – ki ima v nepridruženi tretji državi izvršno upravno strukturo;
- (11) „čas proizvodnje“ pomeni obdobje od oddaje naročila do izpolnitve naročila s strani proizvajalca;
- (12) „zadevni obrambni proizvodi“ pomeni strelivo zemlja–zemlja in artilerijsko strelivo ter izstrelke;
- (13) „obrambni proizvodi z motnjami pri dobavi“ pomenijo zadevne obrambne proizvode ali njihove ključne sestavne dele ali surovine, za katere je bilo ugotovljeno, da so resno prizadeti zaradi motenj ali možnih motenj v delovanju enotnega trga in njegovih dobavnih verig, ki povzročajo dejansko ali možno znatno pomanjkanje;

- (14) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrep, ki se podpira iz proračuna Unije, vključno v okviru mehanizma mešanega financiranja ali platforme, kot je opredeljeno v točki 6 člena 2 finančne uredbe, ki kombinira nepovratne oblike podpore ali finančne instrumente iz proračuna Unije s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (15) „pečat odličnosti“ pomeni znak kakovosti, ki kaže, da je predlog, predložen na podlagi razpisa za zbiranje predlogov v okviru instrumenta, sicer zadostil vsem ocenjevalnim pragovom, določenim v programu dela, vendar ga ni bilo mogoče financirati zaradi pomanjkanja proračunskih sredstev, ki so na voljo za ta razpis za zbiranje predlogov v programu dela, in bi lahko prejel podporo iz drugih virov financiranja Unije ali nacionalnih virov financiranja.

Člen 3

Tretje države, pridružene instrumentu

V instrumentu lahko sodelujejo članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (pridružene države), pod pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru.

POGLAVJE II INSTRUMENT

Člen 4

Cilji instrumenta

1. Cilj instrumenta je spodbujati učinkovitost in konkurenčnost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe, da bi s krepitvijo industrije pripomogli k okrepitvi proizvodne zmogljivosti in pravočasni dobavi zadevnih obrambnih proizvodov.
2. Pri krepitvi industrije gre zlasti za začetek in pospešitev prilagajanja industrije hitrim strukturnim spremembam, ki jih je povzročila kriza pri dobavi, ki vpliva na zadevne obrambne proizvode. To bi moralo vključevati izboljšanje in pospešitev zmogljivosti za prilagajanje dobavnih verig za zadevne obrambne proizvode, vzpostavitev proizvodnih zmogljivosti ali njihovo okrepitev ter skrajšanje njihovega časa proizvodnje pri zadevnih obrambnih proizvodih po vsej Uniji, zlasti zaradi okrepljenega in razširjenega čezmejnega sodelovanja med zadevnimi pravnimi subjekti.

Člen 5

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje instrumenta za obdobje od začetka njegove veljavnosti do 30. junija 2025 znašajo 500 milijonov EUR v tekočih cenah.
2. V okviru finančnih sredstev, opredeljenih v odstavku 1 tega člena, se lahko do 50 milijonov EUR uporabi kot operacija mešanega financiranja v okviru „okrepitvenega sklada“, opredeljenega v členu 21.

3. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerazporedijo v instrument pod pogoji iz upoštevni določb Uredbe (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹. Komisija ta sredstva izvršuje neposredno v skladu s točko (a) prvega pododstavka člena 62(1) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰. Ta sredstva se uporabijo v korist zadevne države članice.

Kadar Komisija ni prevzela pravne obveznosti v okviru neposrednega upravljanja sredstev, prerazporejenih v skladu s tem odstavkom, se lahko ustrezna nedodeljena sredstva prerazporedijo nazaj v sklad, iz katerega so bila prvotno prerazporejena, in dodelijo enemu ali več programom v skladu s pogoji iz upoštevni določb Uredbe (EU) 2021/1060.

4. Znesek iz odstavka 1 se lahko uporabi tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje instrumenta, npr. za dejavnosti priprave, spremljanja, nadzora, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi.
5. Proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo na več let v letne obroke.
6. Proračun instrumenta se lahko poveča, kadar je to potrebno zaradi razmer ali če se veljavnost uredbe podaljša v skladu z zadnjim odstavkom člena 1.

Člen 6

Kumulativno in alternativno financiranje

1. Instrument se izvaja v sinergiji z drugimi programi Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme prispevek tudi v okviru instrumenta, če se s prispevki ne krijejo isti stroški. Za zadevni prispevek k ukrepu se uporabljajo pravila ustreznega programa Unije. Kumulativno financiranje ne sme presegati skupnih upravičenih stroškov ukrepa. Podpora iz različnih programov Unije se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. Za podelitev pečata odličnosti v okviru instrumenta ukrepi izpolnjujejo vse naslednje pogoje:
 - (a) ocenjeni so bili v sklopu razpisa za zbiranje predlogov v okviru instrumenta;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti iz navedenega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev se ne financirajo v okviru navedenega razpisa za zbiranje predlogov.

¹⁹ Uredba (EU) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021 o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu plus, Kohezijskem skladu, Skladu za pravični prehod in Evropskem skladu za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo ter finančnih pravil zanje in za Sklad za azil, migracije in vključevanje, Sklad za notranjo varnost in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

²⁰ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

3. Države članice lahko pri predlaganju spremenjenih ali novih načrtov za okrevanje in odpornost v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta vključijo ukrepe, ki prispevajo tudi k ciljem tega instrumenta, zlasti ukrepe v zvezi s predlogi na podlagi razpisa za zbiranje predlogov v okviru instrumenta, ki jim je bil podeljen pečat odličnosti.
4. Člen 8(5) se smiselno uporablja za ukrepe, ki se financirajo v skladu s tem členom.

Člen 7

Oblike financiranja Unije

1. Instrument se izvršuje v okviru neposrednega upravljanja, in kar zadeva upravljanje okrepitvenega sklada iz člena 21, v okviru posrednega upravljanja z organi iz člena 62(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Instrument lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki, določeni v finančni uredbi, tudi s financiranjem v obliki finančnih instrumentov v operacijah mešanega financiranja. Operacije mešanega financiranja se izvajajo v skladu z naslovom X Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, Uredbo (EU) 2021/523 in členom 21 te uredbe.
2. Z odstopanjem od člena 193(2) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 lahko finančni prispevki, kadar je ustrezno in potrebno za izvajanje ukrepa, zajemajo ukrepe, ki so se začeli izvajati pred datumom vložitve predloga za navedene ukrepe, če se ti ukrepi niso začeli izvajati pred 20. marcem 2023.

Člen 8

Upravičeni ukrepi

1. Do financiranja so upravičeni samo ukrepi, s katerimi se uresničujejo cilji iz člena 4.
2. Instrument zagotavlja finančno podporo za ukrepe za odpravo ugotovljenih ozkih grl v proizvodnih zmogljivostih in dobavnih verigah, da bi zagotovili in pospešili proizvodnjo ter tako omogočili učinkovito dobavo in pravočasno razpoložljivost zadevnih obrambnih proizvodov.
3. Upravičeni ukrepi se nanašajo na eno ali več dejavnosti, navedenih v nadaljevanju, in so izključno povezani z zmogljivostmi za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, vključno s sestavnimi deli in surovinami, če so ti v celoti namenjeni ali uporabljeni za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov:
 - (a) optimizacijo, razširitev, posodobitev, nadgradnjo ali spremembo namena obstoječih ali vzpostavitev novih proizvodnih zmogljivosti v zvezi z zadevnimi obrambnimi proizvodi ali njihovimi surovinami in sestavnimi deli, če se ti uporabljajo kot neposredni vhodni material za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, zlasti z namenom povečanja proizvodne zmogljivosti ali skrajšanja časa proizvodnje, tudi na podlagi javnega naročanja ali pridobitve potrebnih obdelovalnih strojev in kakršnih koli drugih potrebnih vhodnih materialov;
 - (b) vzpostavitev čezmejnih industrijskih partnerstev, tudi z javno-zasebnimi partnerstvi ali drugimi oblikami industrijskega sodelovanja, v okviru skupnih industrijskih prizadevanj, vključno z dejavnostmi, katerih cilja sta usklajevanje pridobivanja ali rezervacije surovin in sestavnih delov, če se ti uporabljajo kot neposredni vhodni material za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, in proizvodnih zmogljivosti, ter usklajevanje proizvodnih načrtov;

- (c) izgradnjo in dajanje na voljo rezervnih dodatnih proizvodnih zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode, surove in njihove sestavne dele, če se ti uporabljajo kot neposredni vhodni material za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, v skladu z naročenim ali načrtovanim obsegom proizvodnje;
 - (d) preizkušanje in po potrebi potrdilo o obnovi zadevnih obrambnih proizvodov, da bi odpravili njihovo zastarelost in bi jih lahko uporabljali končni uporabniki;
 - (e) usposabljanje, preusposabljanje ali strokovno izpopolnjevanje osebja v zvezi z dejavnostmi iz točk (a)–(d) tega člena;
 - (f) izboljšanje dostopa zadevnih gospodarskih subjektov, ki se ukvarjajo s proizvodnjo ali dajanjem na voljo zadevnih obrambnih proizvodov, do financiranja s poračunom vseh dodatnih stroškov, ki nastanejo posebej v sektorju obrambne industrije, pri naložbah, povezanih z dejavnostmi iz točk (a)–(e) tega člena.
4. Do financiranja v okviru instrumenta niso upravičeni naslednji ukrepi:
- (a) ukrepi v zvezi s proizvodnjo blaga ali opravljanjem storitev, prepovedanih z veljavnim mednarodnim pravom;
 - (b) ukrepi v zvezi s proizvodnjo smrtonosnega avtonomnega orožja brez možnosti smiselnega človeškega nadzora nad odločitvami o izbiri in uporabi pri izvajanju napadov na ljudi;
 - (c) ukrepi ali deli ukrepov, ki se že v celoti financirajo iz drugih javnih ali zasebnih virov;
 - (d) ukrepi, ki vključujejo odhodke iz operacij vojaškega ali obrambnega pomena.
5. Komisija pri sklepanju sporazumov s posameznimi prejemniki zagotovi, da se iz instrumenta financirajo samo dejavnosti, ki koristijo izključno zmogljivostim za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov ali njihovih sestavnih delov in surovin, če so ti v celoti namenjeni ali uporabljeni za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov.

Člen 9

Stopnja financiranja

1. Instrument financira do 40 % upravičenih stroškov upravičenega ukrepa.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 je ukrep upravičen do višje stopnje financiranja v višini 10 dodatnih odstotnih točk za vsako od naslednjih meril:
 - (a) če vložniki dokažejo, da so prispevali k vzpostavitvi novega čezmejnega sodelovanja med pravnimi subjekti s sedežem v državah članicah ali pridruženih državah, kot je opisano v členu 10(4);
 - (b) če se vložniki zavežejo, da bodo v času izvajanja ukrepa prednostno obravnavali naročila, ki izhajajo iz skupnega javnega naročanja zadevnih obrambnih proizvodov s strani vsaj treh držav članic ali pridruženih držav ali iz javnega naročanja zadevnih obrambnih proizvodov iz vsaj ene države članice za zadevne obrambne proizvode, ki jih nabavlja za prenos pridobljenih zadevnih obrambnih proizvodov v Ukrajino. Ta zaveza se uporablja za vsako

javno naročilo katerega koli proizvoda, ki neposredno ali posredno prejema podporo v okviru tega instrumenta.

Z odstopanjem lahko podpora iz instrumenta krije do 100 % upravičenih stroškov dejavnosti iz člena 8(3), točka (f).

3. Prejemniki dokažejo, da bodo stroški ukrepa, ki se ne krijejo s podporo Unije, kriti z drugimi sredstvi financiranja.

Člen 10

Upravičeni subjekti

1. Prejemniki, ki sodelujejo pri ukrepu, so pravni subjekti v javni ali zasebni lasti s sedežem v Uniji ali pridruženi državi.
2. Infrastruktura, objekti, sredstva in viri prejemnikov, vključenih v ukrep, ki se uporabljajo za namene ukrepa, ki ga podpira instrument, se ves čas izvajanja ukrepa nahajajo na ozemlju države članice ali pridružene države, njihova izvršna upravna struktura pa ima sedež v Uniji ali pridruženi državi.
3. Podjetje, ki ima sedež v Uniji ali pridruženi državi in je pod nadzorom nepridružene tretje države ali subjekta iz nepridružene tretje države, je lahko prejemnik, vključen v ukrep, ki se podpira s sredstvi iz instrumenta, le, če jamstva, ki jih odobri država članica ali pridružena država, v kateri ima podjetje sedež, Komisiji dajejo na voljo jamstva v skladu z njenimi nacionalnimi postopki, s čimer se zagotovi, da sodelovanje takega podjetja pri ukrepu ne bi bilo v nasprotju z varnostnimi in obrambnimi interesi Unije in njenih držav članic, določenimi v okviru SZVP v skladu z naslovom V PEU, ali cilji iz člena 4 te uredbe. S temi jamstvi se zlasti jamči, da so za namene ukrepa sprejeti ukrepi, ki zagotavljajo, da:
 - (a) bo prejemnik lahko izvedel ukrep in dosegel rezultate brez kakršnih koli omejitev v zvezi s svojo infrastrukturo, objekti, sredstvi, viri, intelektualno lastnino ali strokovnim znanjem, ki so potrebni za namene ukrepa, ali omejitev, ki bi okrnile njegove zmogljivosti in standarde, potrebne za izvedbo ukrepa;
 - (b) za proizvode, ki jih proizvajajo podjetja, ki so prejela finančno podporo instrumenta, ne velja omejitev s strani nepridružene tretje države ali subjekta iz nepridružene tretje države ter
 - (c) da je nepridruženi tretji državi ali subjektu iz nepridružene tretje države onemogočen dostop do občutljivih ali tajnih podatkov v zvezi z ukrepom in da bodo zaposleni ali druge osebe, vključene v ukrep, po potrebi imeli nacionalno dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, ki ga bo izdala država članica ali pridružena država.
4. Zagotovijo se lahko dodatna jamstva, če država članica ali pridružena država, v kateri ima podjetje sedež, presodi, da je to ustrezno.
5. Komisija obvesti odbor iz člena 22 o vseh podjetjih, za katere šteje, da so upravičena v skladu z odstavkom 3.

Člen 11

Merila za dodelitev

Vsak predlog se oceni na podlagi enega ali več naslednjih meril, s katerimi se meri prispevek zadevnih ukrepov h krepitvi industrije, namenjeni spodbujanju učinkovitosti in splošne konkurenčnosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe glede zadevnih obrambnih proizvodov:

- (1) povečanje proizvodne zmogljivosti v Uniji: ukrep v zvezi z zadevnimi obrambnimi proizvodi prispeva k povečanju, okrepitvi ali rezervaciji proizvodnih zmogljivosti, njihovi posodobitvi ali preusposabljanju in izpopolnjevanju z njimi povezane delovne sile;
- (2) skrajšanje dobavnih rokov: ukrep prispeva k pravočasni izpolnitvi povpraševanja, izraženega v javnih naročilih, v smislu skrajšanja dobavnih rokov, tudi z mehanizmi za spremembo pomembnosti naročil;
- (3) odprava ozkih grl pri pridobivanju in proizvodnji: ukrep prispeva k hitremu odkrivanju ter hitri in trajni odpravi ozkih grl pri pridobivanju (surovine in drugi vhodni materiali) ali proizvodnji (sposobnost proizvodnje);
- (4) odpornost s pomočjo čezmejnega sodelovanja: ukrep prispeva k razvoju in operacionalizaciji čezmejnega sodelovanja med podjetji s sedežem v različnih državah članicah ali pridruženih državah, pri čemer so med prejemniki, podizvajalci ali drugimi podjetji v dobavni verigi v veliki meri MSP ali podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo;
- (5) vložniki dokažejo povezavo med ukrepom in na novo oddanimi naročili, ki izhajajo iz skupnega javnega naročanja zadevnih obrambnih proizvodov s strani vsaj treh držav članic ali pridruženih držav, zlasti če se izvajajo v okviru EU;
- (6) kakovost izvedbenega načrta ukrepa, tudi v smislu postopkov in spremljanja.

Člen 12

Program dela

1. Instrument se izvaja na podlagi enotnega programa dela v skladu s členom 110 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. V programih dela se po potrebi določi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja.
2. Komisija z izvedbenim aktom sprejme program dela iz odstavka 1. Izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(3).
3. V programu dela se določijo prednostne naloge za financiranje v skladu s popisom iz člena 13(1) in ob upoštevanju dela projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo.

POGLAVJE III

UGOTAVLJANJE IN POPIS

Člen 13

Ugotavljanje potreb, popis in spremljanje zmogljivosti

1. Komisija na podlagi sodelovanja z Evropsko službo za zunanje delovanje in Evropsko obrambno agencijo v okviru projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo vzpostavi in izvaja popis zadevnih podjetij s sedežem v Uniji, ki delujejo v dobavnih verigah zadevnih obrambnih proizvodov, vključno z npr. vrsto in specifikacijami zadevnih obrambnih proizvodov, ki jih proizvajajo, njihovo povezano proizvodno zmogljivostjo in njihovim položajem v dobavni verigi.

Komisija na podlagi tega popisa v tesnem sodelovanju s popisanimi podjetji stalno spremlja njihovo proizvodno zmogljivost in dobavne verige ter ocenjuje njihovo splošno sposobnost, da se odzovejo na pričakovani razvoj povpraševanja na trgu.
2. Komisija odboru iz člena 22 predstavi rezultate popisa ali njegove posodobitve, spremljanja dobavnih verig in svoje ocene splošne sposobnosti popisanih podjetij, da se odzovejo na pričakovani razvoj povpraševanja na trgu, ter se z njim redno posvetuje. Pri tem upošteva delo, opravljeno v okviru rednih sestankov nacionalnih direktorjev za oborožitev s projektno skupino za skupna javna naročila za obrambo.
3. Na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavkom 1, in ob ustreznem upoštevanju razprave iz odstavka 2 Komisija z izvedbenimi akti pripravi in redno posodablja seznam obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(3). Komisija v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih s krizo pri dobavi, po postopku iz člena 22(4) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo nemudoma uporabljati.
4. Komisija lahko od podjetij, ki dobavljajo obrambne proizvode z motnjami pri dobavi, in v zvezi s temi podjetji v dogovoru z državo članico, v kateri imajo sedež, zahteva, da v petih delovnih dneh prejme podrobne informacije o:
 - (a) skupni proizvodni zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode z motnjami pri dobavi;
 - (b) obstoječem in pričakovanem nihanju v stanju zalog takih proizvodov;
 - (c) kakršnem koli obstoječem časovnem razporedu pričakovane proizvodnje za naslednje tri mesece za vsak proizvodni obrat, ki se nahaja v Uniji ali drugje;
 - (d) kakršnih koli dodatnih informacijah, ki so pomembne za zagotovitev pravočasne razpoložljivosti obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi.
5. Države članice brez poseganja v interese nacionalne varnosti Komisiji po potrebi zagotovijo dodatne informacije, potrebne za doseganje ciljev te uredbe.
6. Brez poseganja v interese nacionalne varnosti ter varstvo zaupnih poslovnih informacij, ki izhajajo iz sporazumov, ki so se jim pridružile države članice, država članica, kadar namerava sprejeti ukrepe na nacionalni ravni za javno naročanje, nakup ali proizvodnjo obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi s seznama iz odstavka 3, o tem pravočasno obvesti Komisijo.

POGLAVJE IV

ZANESLJIVOST OSKRBE

Člen 14

Prednostna naročila

1. Kadar se vsaj tri države članice, ki so sklenile ali nameravajo skleniti sporazum o skupni nabavi zadevnih obrambnih proizvodov, ali kadar se država članica, ki je nabavila ali namerava nabaviti zadevne obrambne proizvode, da bi jih po pridobitvi prenesla v Ukrajino, soočajo z resnimi težavami pri oddaji naročila ali izvajanju pogodbe zaradi pomanjkanja ali resnega tveganja pomanjkanja obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi, te težave pa bi lahko ogrozile varnost Unije in njenih držav članic, lahko Komisijo zaprosijo, da od podjetja zahteva, da sprejme naročilo obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi ali ga prednostno obravnava (v nadaljnjem besedilu: prednostno naročilo), kot je opredeljeno v odstavku 3 člena 13.

2. Na tako prošnjo lahko Komisija po posvetovanju z državo članico, v kateri ima zadevno podjetje sedež, in z njenim soglasjem slednjega uradno obvesti, da mu namerava naložiti prednostno naročilo.

Uradno obvestilo o nameri med drugim vsebuje informacije o njegovi pravni podlagi, navedbo zadevnega proizvoda, njegove specifikacije in količine ter časovni razpored in rok, v katerem bi bilo treba izvršiti naročilo, ter navedbo razlogov, zaradi katerih je upravičena uporaba prednostnega naročila.

Podjetje Komisiji odgovori v petih delovnih dneh od uradnega obvestila o nameri in navede, ali lahko zahtevo sprejme ali ne. V nujnih primerih lahko Komisija ob utemeljitvi nujnosti skrajša rok, v katerem mora podjetje odgovoriti.

Če podjetje zavrne zahtevo, Komisiji poda podrobno obrazložitev utemeljitve, na katero se sklicuje pri zavrnitvi postavljene zahteve.

Če podjetje sprejme zahtevo, se šteje, da je naročilo sprejeto pod pogoji, opisanimi v zahtevi Komisije v smislu odstavka 1, zahteva pa je za podjetje pravno zavezujoča.

3. Če uradno obveščeno podjetje zavrne zahtevo, se šteje, da je naročilo zavrnjeno. Komisija lahko ob ustreznem upoštevanju utemeljitev, na katere se sklicuje podjetje, v dogovoru z državo članico, v kateri ima podjetje sedež:

(a) sklene, da bo zahtevo opustila;

(b) sprejme izvedbeni akt, s katerim zadevnemu podjetju naloži, da prednostno naročilo sprejme ali izvrši po pošteni in razumni ceni.

4. Komisija upošteva ugovore podjetja iz odstavka 2 in navede razloge, zaradi katerih ga je bilo treba v skladu z načelom sorazmernosti in temeljnimi pravicami podjetja na podlagi Listine Unije o temeljnih pravicah sprejeti glede na okoliščine, opisane v odstavku 1.

Komisija v izvedbenem aktu navede pravno podlago za prednostno naročilo, določi rok za izvršitev naročila ter določi proizvod, specifikacije, količino in vse druge parametre, ki jih je treba upoštevati. Navede tudi kazni iz člena 15 za neizpolnjevanje obveznosti.

5. Če podjetje sprejme zahtevo Komisije v skladu z odstavkom 2 ali če Komisija sprejme izvedbeni akt v skladu z odstavkom 3:
 - (a) se prednostno naročilo odda po pošteni in razumni ceni;
 - (b) ima prednostno naročilo prednost pred katero koli izpolnitveno obveznostjo po zasebnem ali javnem pravu.
6. Če se podjetje strinja z zahtevo Komisije v skladu z odstavkom 2 ali če Komisija sprejme izvedbeni akt v skladu z odstavkom 3, lahko podjetje od Komisije zahteva, da pregleda prednostno naročilo, če meni, da je to ustrezno utemeljeno iz enega od naslednjih razlogov:
 - (a) če podjetje ne more izvršiti prednostnega naročila zaradi nezadostne zmožnosti proizvodnje ali proizvodne zmogljivosti, niti s prednostno obravnavo naročila;
 - (b) če bi sprejetje naročila pomenilo nerazumno gospodarsko breme in bi podjetju povzročilo posebne težave.

Podjetje da na razpolago vse pomembne in utemeljene informacije, na podlagi katerih lahko Komisija oceni utemeljenost ugovorov.

Na podlagi preučitve razlogov in dokazov, ki jih je podalo podjetje, lahko Komisija po posvetovanju z zadevno državo članico spremeni svoj izvedbeni akt, tako da zadevno podjetje delno ali v celoti oprosti obveznosti iz odstavka 2.

7. Za namene te uredbe se prenosi obrambnih proizvodov z motnjami pri dobavi, ki so predmet prednostnega naročila, ne morejo škodovati za občutljive v smislu člena 4(8) Direktive 2009/43/ES.
8. Kadar za podjetje s sedežem v Uniji velja ukrep tretje države, ki vključuje prednostno naročilo, podjetje o tem uradno obvesti Komisijo. Komisija nato obvesti odbor o obstoju takih ukrepov.
9. Če podjetje sprejme ali mora sprejeti in prednostno obravnavati prednostno naročilo v skladu z odstavkom 2 ali 3, je zaščiteno pred kakršno koli pogodbeno ali nepogodbeno odgovornostjo v zvezi z izpolnitvijo prednostnih naročil. Odgovornost se izključi le, če je bila kršitev pogodbenih obveznosti potrebna za skladnost z zahtevano prednostno obravnavo.
10. Komisija sprejme izvedbeni akt, v katerem določi praktično in operativno ureditev postopka pri prednostnih naročilih.
11. Izvedbena akta iz odstavkov 3 in 10 tega člena se sprejmeta v skladu s postopkom pregleda iz člena 22(3). Komisija v ustrezno utemeljenih nujnih primerih, povezanih s krizo pri dobavi, po postopku iz člena 22(4) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo nemudoma uporabljati.

Člen 15

Kazni

1. Kadar podjetje namerno ali iz hude malomarnosti ne izpolni obveznosti prednostne obravnave prednostnih naročil v skladu s členom 14, lahko Komisija s sklepom, kadar se to šteje za potrebno in sorazmerno, naloži periodične denarne kazni.
2. Periodične denarne kazni ne presežejo 1,5 % povprečnega dnevnega prometa v preteklem poslovnem letu za vsak delovni dan neskladnosti z obveznostjo, izračunano od datuma, navedenega v sklepu.

3. Pri določanju zneska periodične denarne kazni se upoštevajo narava, teža in trajanje kršitve ter načeli sorazmernosti in primernosti.
4. Če je podjetje zadostilo obveznosti, katere izpolnitev naj bi uveljavila periodična denarna kazen, lahko Komisija določi dokončni znesek periodične denarne kazni, ki je nižji od tistega v prvotnem sklepu.
5. Sodišče Evropske unije ima neomejeno pristojnost za ponovno preučitev sklepov, s katerimi je Komisija določila globo ali periodično denarno kazen. Naloženo globo ali periodično denarno kazen lahko prekliče, zniža ali zviša.
6. Rok začne teči na dan, ko je storjena kršitev. V primeru trajajočih ali ponavljajočih se kršitev pa rok začne teči na dan prenehanja kršitve. Vsak ukrep, ki ga Komisija ali pristojni organi držav članic sprejmejo za zagotovitev skladnosti z določbami te uredbe, prekine zastaralni rok. Po vsaki prekinitvi začne zastaralni rok teči znova. Vendar pa zastaralni rok preteče najpozneje na dan, ko je minilo obdobje, enako dvakratnemu času zastaralnega roka, in Komisija ni naložila periodične denarne kazni. Ta rok se podaljša za obdobje, v katerem zastaralni rok začasno preneha teči, ker je sklep Komisije predmet postopkov, ki tečejo pred Sodiščem Evropske unije.
7. Pooblastilo Komisije za izvrševanje sklepov, sprejetih v skladu s tem členom, zastara v treh letih. Rok začne teči na dan, ko sklep postane pravnomočen. Zastaralni rok za izterjavo periodičnih denarnih kazni se prekine: (a) z uradnim obvestilom o sklepu, s katerim se spremeni prvotni znesek periodične denarne kazni ali zavrne vloga za spremembo; (b) z vsakim dejanjem Komisije ali države članice na zahtevo Komisije, katerega namen je izvršitev plačila globe ali periodične denarne kazni. Po vsaki prekinitvi začne zastaralni rok teči znova. Zastaralni rok za izterjavo periodičnih denarnih kazni začasno preneha teči, dokler: (a) traja plačilni rok; (b) je izvršitev plačila začasno prekinjena v skladu z odločbo Sodišča.

Člen 16

Načelo kontradiktornosti pri naložitvi glob ali periodičnih denarnih kazni

1. Pred sprejetjem sklepa v skladu s členom 15 Komisija zadevnemu podjetju omogoči, da se opredeli do: (a) predhodnih ugotovitev Komisije, vključno z vsemi zadevami, proti katerim Komisija ugovarja; (b) ukrepov, ki bi jih Komisija morda nameravala sprejeti zaradi predhodnih ugotovitev na podlagi točke (a) tega odstavka.
2. Zadevna podjetja lahko predložijo svoje pripombe k predhodnim ugotovitvam Komisije v roku, ki ga določi Komisija v svojih predhodnih ugotovitvah in ki ne sme biti krajši od 14 delovnih dni.
3. Sklepi Komisije temeljijo samo na ugovorih, v zvezi s katerimi so imela podjetja možnost podati pripombe.
4. Pravica do obrambe zadevnih podjetij se v postopkih v celoti spoštuje. Zadevno podjetje ima ob upoštevanju pravnega interesa podjetij do varovanja njihovih poslovnih skrivnosti pravico do vpogleda v spis Komisije pod pogoji dogovorov o razkritju. Pravica do vpogleda v spis se ne razširi na zaupne informacije in interno dokumentacijo Komisije ali organov držav članic. Pravica do vpogleda se zlasti ne razširi na korespondenco med Komisijo in organi držav članic. Nič v tem odstavku ne preprečuje Komisiji, da razkrije in uporabi informacije, ki so potrebne za dokazovanje kršitve.

Člen 17

Pospešitev postopka izdaje dovoljenj za pravočasno razpoložljivost in dobavo zadevnih obrambnih proizvodov

1. Države članice zagotovijo učinkovito in pravočasno obdelavo upravnih vlog, povezanih z načrtovanjem, gradnjo in upravljanjem proizvodnih obratov, prenosom vhodnih materialov znotraj EU ter kvalifikacijo in certificiranjem končnih proizvodov. V ta namen vsi zadevni nacionalni organi zagotovijo, da se te vloge obravnavajo po najhitrejšem zakonitem postopku.
2. Države članice zagotovijo, da imata v postopku načrtovanja in izdaje dovoljenj gradnja in upravljanje obratov in naprav za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov prednost pri usklajevanju pravnih interesov v posameznih primerih.

Člen 18

Neprekinjena proizvodnja zadevnih obrambnih proizvodov

1. Države članice se lahko odločijo, da bodo uporabile odstopanja iz člena 17(3) Direktive 2003/88/ES ali da bodo podjetja, ki delujejo na področju zadevnih obrambnih proizvodov, spodbujale k uporabi teh odstopanj, da bi omogočile razširitev delovnih izmen in s tem omogočile lažjo neprekinjeno proizvodnjo na področju zadevnih obrambnih proizvodov, če menijo, da je to potrebno za doseganje ciljev te uredbe.
2. V ta namen in v primeru, da je potrebno predhodno dovoljenje, vsi zadevni nacionalni organi zagotovijo, da se vloge podjetij, ki delujejo na področju zadevnih obrambnih proizvodov, za uporabo takšnih odstopanj obravnavajo po najhitrejšem zakonitem postopku.

Člen 19

Omogočanje lažjih skupnih javnih naročil med sedanjo krizo pri dobavi streliva

1. Kadar vsaj tri države članice sklenejo sporazum o skupnem naročanju zadevnih obrambnih proizvodov in kadar zaradi izjemne nujnosti, ki izhaja iz sedanje krize, ki je posledica ruske agresije proti Ukrajini, za sklenitev okvirnega sporazuma ni mogoče uporabiti nobenega postopka iz Direktive 2009/81/ES, se lahko uporabijo pravila, navedena v nadaljevanju.
2. Z odstopanjem od člena 29(2), drugi pododstavek, Direktive 2009/81/ES lahko naročnik obstoječi okvirni sporazum, ki je bil sklenjen po enem od postopkov iz člena 21 Direktive 2009/81/ES, spremeni tako, da se lahko njegove določbe uporabljajo za javne naročnike/naročnike, ki prvotno niso bili podpisniki okvirnega sporazuma.
3. Z odstopanjem od člena 29(2), tretji pododstavek, Direktive 2009/81/ES lahko javni naročnik bistveno spremeni količine, določene v obstoječem okvirnem sporazumu, kolikor je to nujno potrebno za uporabo odstavka 2. Če se količine, določene v obstoječem okvirnem sporazumu, bistveno spremenijo v skladu s tem odstavkom, javni naročnik vsakemu gospodarskemu subjektu, ki izpolnjuje pogoje, prvotno določene v okvirnem sporazumu, z *ad hoc* obvestilom, objavljenim v *Uradnem listu Evropske unije*, da možnost, da pristopi k temu okvirnemu sporazumu.

4. Za okvirne sporazume iz odstavkov 2 in 3 glede dodatnih količin, zlasti med javnimi naročniki držav članic iz odstavka 1, se uporablja načelo nediskriminacije.
5. Javni naročniki, ki so spremenili pogodbo o izvedbi javnega naročila v primerih iz odstavkov 2 in 3 tega člena, o tem objavijo obvestilo v *Uradnem listu Evropske unije*. Tako obvestilo se objavi v skladu s členom 32 Direktive 2009/81/ES.
6. Javni naročniki/naročniki tega člena ne smejo uporabljati neustrezno ali tako, da bi preprečevali, omejevali ali izkrivljali konkurenco.
7. Spremembe v okvirnih sporazumih iz tega člena se ne sklenejo po 30. juniju 2025.

Člen 20

Lažji prenos obrambnih proizvodov znotraj EU

1. Z odstopanjem od člena 4(1) Direktive 2009/43/ES ni potrebno predhodno dovoljenje za prenos naslednjih obrambnih proizvodov med državami članicami:
 - (a) strelivo in naprave za nastavljanje vžigalnikov ter posebej zanje zasnovani sestavni deli, navedeni v tretji kategoriji Priloge k Direktivi 2009/43/ES (tretja kategorija seznama vojaškega blaga EU – ML3);
 - (b) izstrelki in pripadajoča oprema in dodatki ter posebej zanje zasnovani sestavni deli, navedeni v četrti kategoriji Priloge k Direktivi 2009/43/ES (četrti kategorija seznama vojaškega blaga EU – ML4).
2. Prenos v skladu z odstopanjem iz odstavka 1 se v vednost sporoči državi članici izvora.
3. Ta člen ne vpliva na diskrecijsko pravico držav članic glede politike izvoza obrambnih proizvodov iz odstavka 1.

POGLAVJE V

POSEBNE DOLOČBE, KI SE UPORABLJAJO ZA DOSTOP DO FINANCIRANJA

Člen 21

Okrepitveni sklad

1. Vzpostavi se lahko mehanizem mešanega financiranja, t. i. „okrepitveni sklad“, v katerem so predlagane dolžniške rešitve za spodbuditev naložb, ki so potrebne za povečanje proizvodnih zmogljivosti, zmanjšanje njihovega tveganja in njihovo pospešitev.
2. Posebni cilji okrepitvenega sklada so:
 - (a) izboljšanje učinka vzvoda pri porabi proračunskih sredstev Unije in večji multiplikacijski učinek v smislu privabljanja finančnih sredstev iz zasebnega sektorja;
 - (b) zagotavljanje podpore podjetjem, ki se soočajo s težavami pri dostopu do financiranja, in obravnavanje potrebe po podpiranju odpornosti obrambne industrije Unije;
 - (c) pospeševanje naložb na področju proizvodnje zadevnih obrambnih proizvodov ter spodbujanje financiranja iz javnega in zasebnega sektorja ob hkratnem

povečanju zanesljivosti oskrbe za celotno vrednostno verigo obrambne industrije Unije;

- (d) izboljšanje dostopa do financiranja za naložbe, povezane z dejavnostmi, opisanimi v točkah (a)–(e) člena 8(3).

POGLAVJE VI

KONČNE DOLOČBE

Člen 22

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Evropska obrambna agencija je pozvana, da kot opazovalka predstavi svoja stališča in zagotovi strokovno znanje odboru. Za pomoč v odboru se zaprosi tudi Evropska služba za zunanje delovanje.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
4. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 23

Varnost podatkov

1. Komisija varuje tajne podatke, prejete v zvezi z izvajanjem te uredbe, v skladu z varnostnimi predpisi iz Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444²¹.
2. Komisija uporabi obstoječe ali na novo vzpostavljene varne sisteme za izmenjavo, da bi olajšala izmenjavo občutljivih in tajnih podatkov med Komisijo, visokim predstavnikom, Evropsko obrambno agencijo in državami članicami ter po potrebi s pravnimi subjekti, za katere veljajo ukrepi iz te uredbe. Ta sistem upošteva nacionalne varnostne predpise držav članic.

Člen 24

Zaupnost in obdelava podatkov

1. Podatki, prejeti na podlagi uporabe te uredbe, se uporabijo le za namen, za katerega so bili zahtevani.
2. Države članice in Komisija zagotovijo varstvo poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih in tajnih podatkov, pridobljenih in ustvarjenih z uporabo te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in zadevnim mednarodnim pravom.
3. Države članice in Komisija zagotovijo, da se stopnja tajnosti tajnih podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zniža ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja ustvarjalca tajnega podatka.

²¹ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

4. Komisija nobenih podatkov ne posreduje tako, da bi bilo mogoče ugotoviti identiteto posameznega gospodarskega subjekta, če bi lahko posredovanje podatkov povzročilo temu gospodarskemu subjektu poslovno škodo ali škodovalo njegovemu ugledu ali razkrilo poslovne skrivnosti.

Člen 25

Varstvo osebnih podatkov

1. Ta uredba ne posega v obveznosti držav članic v zvezi z obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta²² in Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta²³ ali v obveznosti Komisije oziroma drugih institucij in organov Unije v zvezi z obdelavo osebnih podatkov na podlagi Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ pri izpolnjevanju njihovih obveznosti.
2. Osebni podatki se ne obdelujejo ali posredujejo, razen kadar je nujno potrebno za namene te uredbe. V takih primerih se ustrezno uporabljajo pogoji iz Uredbe (EU) 2016/679 in Uredbe (EU) 2018/1725.
3. Kadar obdelava osebnih podatkov ni nujno potrebna za izvajanje mehanizmov iz te uredbe, se osebni podatki anonimizirajo, tako da posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ni mogoče identificirati.

Člen 26

Revizije

Revizije uporabe prispevkov Unije, ki jih opravijo osebe ali subjekti, vključno s tistimi, ki jih niso pooblastili institucije, organi, uradi ali agencije Unije, so osnova za splošno zagotovilo na podlagi člena 127 finančne uredbe. Računsko sodišče preveri računovodske izkaze vseh prihodkov in odhodkov Unije v skladu s členom 287 PDEU.

Člen 27

Zaščita finančnih interesov Unije

Kadar pridružena država sodeluje pri instrumentu po odločitvi, sprejeti na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, pridružena država odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in Računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, da lahko v celoti izvajajo svoje pristojnosti. V primeru OLAF take pravice vključujejo pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, kot je določeno v Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013.

²² Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

²³ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

²⁴ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

Člen 28

Informiranje, komuniciranje in obveščanje javnosti

1. Prejemniki sredstev Unije z zagotavljanjem skladnih, učinkovitih in sorazmernih informacij različnim ciljnim skupinam, tudi medijem in javnosti, navedejo izvor teh sredstev ter zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije, zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi z instrumentom, ukrepi, izvedenimi na podlagi instrumenta, in doseženimi rezultati.
3. Finančna sredstva, dodeljena skladu, prispevajo tudi h korporativnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so te prednostne naloge povezane s cilji iz člena 4.
4. Finančna sredstva, dodeljena skladu, se lahko uporabijo tudi za organizacijo dejavnosti razširjanja, prireditve za povezovanje in dejavnosti ozaveščanja, ki so zlasti namenjene odpiranju dobavnih verig za spodbujanje čezmejne udeležbe MSP.

Člen 29

Ocena

1. Komisija najpozneje do 30. junija 2024 pripravi poročilo o oceni izvajanja ukrepov iz te uredbe in njihovih rezultatov ter možnosti za podaljšanje njihove uporabe in za zagotovitev njihovega financiranja, zlasti glede na spreminjanje varnostnih razmer. Poročilo o oceni temelji na posvetovanjih z državami članicami in ključnimi deležniki ter se posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu.
2. Komisija lahko ob upoštevanju poročila o oceni predloži predloge za morebitne ustrezne spremembe te uredbe, zlasti da bi še naprej odpravljala vsa obstoječa tveganja v zvezi z dobavo zadevnih obrambnih proizvodov.

Člen 30

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se uporablja do 30. junija 2025. To ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo ukrepov, uvedenih na podlagi te uredbe, na kakršne koli ukrepe, potrebne za zaščito finančnih interesov Evropske unije, in na pooblastila, ki so bila prenesena na Komisijo za nalaganje kazni v skladu s členom 15.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

1.2. Zadevna področja

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

1.4.2. Specifični cilji

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

1.7. Načrtovani način(i) izvrševanja proračuna

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol

2.2.2. Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje

2.2.3. Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

3.2. Ocenjene finančne posledice predloga za odobritve

3.2.1. *Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje*

3.2.2. *Ocenjene realizacije, financirane z odobritvami za poslovanje*

3.2.3. *Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve*

3.2.3.1. *Ocenjene potrebe po človeških virih*

3.2.4. *Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom*

3.2.5. *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o aktu v podporo proizvodnji streliva

1.2. Zadevna področja

Industrijska politika Unije na področju obrambe

1.3. Ukrep, na katerega se predlog/pobuda nanaša

Nov ukrep

Nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa²⁵

Podaljšanje obstoječega ukrepa

Združitev ali preusmeritev enega ali več ukrepov v drug/nov ukrep

1.4. Cilji

1.4.1. Splošni cilji

Ta akt določa sklop ukrepov za nujno okrepitev odzivnosti in zmožnosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB), s katerimi bi zagotovili pravočasno razpoložljivost in dobavo streliva zemlja–zemlja in artilerijskega streliva ter izstrelkov (v nadaljnjem besedilu: zadevni obrambni proizvodi), zlasti:

- instrument za finančno podporo obrambnim podjetjem, ki proizvajajo zadevne obrambne proizvode v vrednostni verigi;
- popis in stalno spremljanje zadevnih obrambnih proizvodov, njihovih sestavnih delov in kritičnih vhodnih materialov, da bi ugotovili, pri katerih obrambnih proizvodih obstajajo motnje pri dobavi;
- mehanizme, načela in začasna pravila za boljšo razpoložljivost zadevnih obrambnih proizvodov za države članice.

1.4.2. Specifični cilji

n. r.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

Pričakovani rezultati: instrument bo pripomogel k okrepitvi tehnološke in industrijske baze evropske obrambe (EDTIB), olajšal njeno prilagajanje sedanjim strukturnim spremembam na trgu ter tako prispeval k pravočasni razpoložljivosti in dobavi artilerijskega streliva zemlja–zemlja in izstrelkov (zadevnih obrambnih proizvodov). V Uniji obstajajo proizvodne zmogljivosti na področju streliva zemlja–zemlja in artilerijskega streliva ter izstrelkov. Toda te proizvodne zmogljivosti so bile prilagojene za čas miru, v katerem je povpraševanja malo, zato so zaloge zelo majhne, dobavitelji pa različni in razpršeni po vsem svetu, da bi tako znižali stroške,

²⁵ Po členu 58(2)(a) oz. (b) finančne uredbe.

zaradi česar je obrambni sektor Unije izpostavljen odvisnostim. Zato sedanja proizvodna zmogljivost ter obstoječe dobavne in vrednostne verige ne omogočajo varne in pravočasne dobave obrambnih proizvodov, ki bi zadovoljila potrebe držav članic za svoje lastne varnostne zahteve in za nadaljnjo podporo potrebam Ukrajine. Finančni prispevek EU bi moral prispevati k sprostivni številnih ukrepov, ki jih je treba nujno izvesti, da bi zagotovili pravočasno razpoložljivost in dobavo zadevnih obrambnih proizvodov državam članicam. Evropska proizvodnja je že skoraj popolnoma zasedena z naročili držav članic ali tretjih držav, kar povzroča spirhalno rast cen. Zato so v skladu s členom 173(3) potrebni dodatni ukrepi industrijske politike EU za podporo industriji EU, da bi povečala svojo proizvodnjo, skrajšala dobavne roke in odpravila morebitna ozka grla, ki bi lahko upočasnila ali ovirala dobavo in proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov.

Pričakovane posledice:

prispevek Unije v višini 500 milijonov EUR bi omogočil ustrezno spodbudo za gospodarske subjekte, ki sodelujejo pri proizvodnji zadevnih obrambnih proizvodov, da bodo začeli sprejemati ukrepe za okrepitev svojih proizvodnih zmogljivosti in/ali lažje naložbe v vsej dobavni verigi. Prispeval bo k skrajšanju pripravljalnega obdobja za proizvodnjo zadevnih obrambnih proizvodov, hkrati pa olajšal naložbe, ki bodo industriji omogočile večjo in hitrejšo proizvodnjo. Podpiral bo tudi sodelovanje na industrijskem področju in usklajeno pridobivanje surovin.

Posledično bo instrument spodbujal konkurenčnost evropske obrambne industrije, ki sodeluje v proizvodnji teh proizvodov. Dodatne naložbe v bazo EDTIB naj bi srednje- do dolgoročno prinesle koristi v smislu ustvarjanja novih delovnih mest ter znanja in spretnosti ter okrepile zanesljivost oskrbe.

1.4.4. Kazalniki smotrnosti

Navedite, s katerimi kazalniki se bodo spremljali napredek in dosežki.

Ob upoštevanju kratkega obdobja izvajanja bodo rezultati in posledice instrumenta ocenjeni na podlagi retrospektivne ocene ob koncu izvajanja programa.

Komisija bo zagotovila, da bo subjekt, na katerega je preneseno izvajanje programa, določil potrebne kazalnike za spremljanje izvajanja programa. Med temi kazalniki bodo:

- povečanje proizvodne zmogljivosti za zadevne obrambne proizvode v EU,
- skrajšanje časa proizvodnje,
- število gospodarskih subjektov z lažjim dostopom do financiranja,
- število novih primerov čezmejnega sodelovanja s podjetji s sedežem v drugih državah članicah ali pridruženih državah.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno, vključno s podrobno časovnico za uvajanje ustreznih ukrepov za izvajanje pobude

Uredba se bo izvajala v okviru neposrednega upravljanja. Komisija bo potrebovala ustrezni strokovni kader, da bo lahko učinkovito spremljala izvajanje.

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja Unije (ki je lahko posledica različnih dejavnikov, npr. boljšega usklajevanja, pravne varnosti, večje učinkovitosti ali dopolnjevanja). Za namene te točke je „dodana vrednost ukrepanja Unije“ vrednost, ki izhaja iz

ukrepanja Unije in predstavlja dodatno vrednost poleg tiste, ki bi jo sicer ustvarile države članice same.

Kot je poudarjeno v skupnem sporočilu o analizi vrzeli pri naložbah v obrambo in nadaljnjih korakih (JOIN/2022/24 final), desetletja nezadostnih naložb ustvarjajo vrzeli v obrambnih zmogljivostih, ki so na voljo oboroženim silam držav članic EU, ter industrijske vrzeli v Uniji. Razdrobljeno povpraševanje je privedlo tudi do nacionalnih industrijskih pregrad in temu ustrezne množice istovrstnih obrambnih sistemov, ki pogosto niso interoperabilni. Sedanje razmere na obrambnem trgu zaznamuje povečana varnostna grožnja, države članice pa hitro povečujejo svoje obrambne proračune in skušajo nabaviti podobno opremo. Zato je precej povpraševanja po strelivu zemlja–zemlja in artilerijskem strelivu ter izstrelkih, ki presega zmogljivosti tehnološke in industrijske baze evropske obrambe za proizvodnjo teh proizvodov, ki je trenutno prilagojena scenariju miru. To pomeni, da so potrebne znatne naložbe, za katere bodo obrambna podjetja, ki običajno ne izvajajo znatnih industrijskih naložb, financiranih iz lastnih sredstev, potrebovala zmanjšanje tveganja, pa tudi regulativna podpora za odpravo obstoječih ozkih grl, kot je dostop do usposobljenega kadra in surovin. Posredovanje Unije z zmanjševanjem tveganja industrijskih naložb z nepovratnimi sredstvi bo omogočilo hitrejše prilagajanje sedanjim strukturnim spremembam na trgu. Predlagani ukrepi bodo spodbujali tudi odpornost tehnološke in industrijske baze evropske obrambe s čezmejnimi industrijskimi partnerstvi in sodelovanjem zadevnih podjetij v skupnih prizadevanjih industrije, da se prepreči poslabšanje razdrobljenosti dobavnih verig.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

n. r.

1.5.4. Skladnost z večletnim finančnim okvirom in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

Instrument bo dopolnjeval načrtovane instrumente EU, kot je instrument za okrepitev zmogljivosti evropske obrambne industrije z aktom o skupnih javnih naročilih, in obstoječe programe EU, kot je Evropski obrambni sklad, ter obrambne pobude EU, kot sta stalno strukturno sodelovanje (PESCO) ali strateški kompas za varnost in obrambo. Ustvaril bo tudi sinergijo z drugimi programi EU.

1.5.5. Ocena različnih razpoložljivih možnosti financiranja, vključno z možnostmi za prerazporeditev

n. r.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejeno

- od leta 2023 do 30. junija 2025,
- finančne posledice med letoma 2023 in 2024 za odobritve za prevzem obveznosti ter med letoma 2023 in 2028 za odobritve plačil.

Časovno neomejeno

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja²⁶

Neposredno upravljanje – Komisija:

- z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- prek izvajalskih agencij.

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 70 in 71 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in določenim v zadevnem temeljnem aktu.

Opombe

Instrument se izvaja v okviru neposrednega upravljanja v skladu s finančno uredbo, kar zadeva upravljanje okrepitvenega sklada iz člena 21, pa se lahko izvaja v okviru posrednega upravljanja z organi iz člena 61(1), točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

²⁶ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Komisija bo v skladu s členom 29 uredbe o Instrumentu najpozneje do 30. junija 2024 pripravila poročilo o oceni za Instrument ter ga predložila Evropskemu parlamentu in Svetu. V poročilu se ocenijo vpliv in učinkovitost ukrepov v okviru Instrumenta. Komisija bo v ta namen vzpostavila potrebno ureditev spremljanja, da zagotovi zanesljivo in nemoteno zbiranje ustreznih podatkov.

2.2. Upravljavski in kontrolni sistemi

2.2.1. *Utemeljitev načinov upravljanja, mehanizmov financiranja, načinov plačevanja in predlagane strategije kontrol*

Komisija bi bila na splošno odgovorna za izvajanje Instrumenta. In sicer namerava Komisija Instrument izvajati z neposrednim upravljanjem (razen okrepitevnega sklada, ki bi se lahko izvajal v okviru posrednega upravljanja). Uporaba načina neposrednega upravljanja vzpostavlja jasne odgovornosti (izvajanje s strani odredbodajalcev), skrajšuje dobavno verigo (skrajšuje čas do nepovratnih sredstev in čas do plačila), preprečuje navzkrižja interesov ter zmanjšuje stroške izvajanja (brez provizij za upravljanje za pooblaščen subjekt).

Komisija bi morala v enem večletnem programu dela opredeliti prednostne naloge pri financiranju in njegove pogoje. Opredelitev prednostnih nalog bi morala biti podprta z delom projektne skupine za skupna javna naročila za obrambo. Ustanoviti bi bilo treba programski odbor držav članic in Evropsko obrambno agencijo pozvati, da kot opazovalka odboru predstavi svoja stališča in mu zagotovi strokovno znanje, Evropsko službo za zunanje delovanje, zlasti vojaško osebje, pa bi bilo treba pozvati, da pomaga v odboru. Komisija bi večletni program dela sprejela na podlagi mnenja odbora v skladu s postopkom pregleda.

Financiranje v okviru Instrumenta bo v obliki nepovratnih sredstev, ki bodo krila do 100 % stroškov ukrepa, in posojil. Komisija lahko pri nepovratnih sredstvih uporabi možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov (npr. pavšalne zneske), da bi zmanjšala upravno breme za upravičence in osredotočila prizadevanja na rezultate ukrepov.

Plačilna shema se bo pripravila ob upoštevanju predloga upravičenca (da se bo lahko upravičenec izognil morebitnim težavam glede finančnih sredstev), hkrati pa se bo zagotavljala zaščita proračuna Unije. Komisija lahko kot organ, ki dodeljuje sredstva, v primeru pomanjkljivega ali neustreznega izvajanja ukrepov ali zamud zmanjša, zadrži ali ukine finančni prispevek.

Strategija kontrol za program, vključno s predhodnimi in naknadnimi kontrolami, bo temeljila na izkušnjah, pridobljenih v okviru Evropskega obrambnega sklada in njegovih predhodnih programov, evropskega programa za razvoj obrambne industrije in pripravljalnega ukrepa Unije o raziskavah na področju obrambe.

2.2.2. *Podatki o ugotovljenih tveganjih in vzpostavljenih sistemih notranjih kontrol za njihovo zmanjševanje*

Instrument je namenjen podpiranju krepitve proizvodnih zmogljivosti.

S tem povezana tveganja so nezadosten proračunski obseg v primerjavi z dejanskimi potrebami, težave pri ugotavljanju ozkih grl v proizvodnji, nujne potrebe oboroženih sil Unije v primerjavi s proizvodnimi procesi. Ker instrument dopolnjuje druge pobude, s katerimi je soglašal Svet v podporo oboroženim silam EU in Ukrajini, je predpogoj usklajevanje povpraševanja med državami članicami.

Komisija bi zato Instrument izvajala z neposrednim upravljanjem, pri čemer bi se opirala na strokovno znanje, pridobljeno pri izvajanju Evropskega obrambnega sklada, pripravila in sprejela le en večletni program dela ter skrajšala čas do nepovratnih sredstev.

- 2.2.3. *Ocena in utemeljitev stroškovne učinkovitosti kontrol (razmerje „stroški kontrol ÷ vrednost z njimi povezanih upravljanih sredstev“) ter ocena pričakovane stopnje tveganja napake (ob plačilu in ob zaključku)*

Proračun programa se bo izvrševal v okviru neposrednega upravljanja. Na podlagi izkušenj Komisije glede upravljanja nepovratnih sredstev so skupni stroški kontrol Instrumenta s strani Komisije ocenjeni na manj kot 1 % povezanih upravljanih sredstev.

Kar zadeva pričakovane stopnje napake, je cilj stopnjo napake ohraniti pod pragom 2 %. Komisija meni, da bo izvajanje programa z neposrednim upravljanjem z usposobljenimi in dovolj številčnimi ekipami (izkušeno osebje, ki po možnosti prihaja iz ministrstev držav članic za obrambo), ki jih vodijo pooblašeni odredbodajalci, pri čemer se uporabljajo jasna pravila in se ustrezno uporabljajo instrumenti, ki temeljijo na rezultatih, ohranilo stopnjo napake pod pragom pomembnosti 2 %.

2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe, npr. iz strategije za boj proti goljufijam.

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) je pristojen za izvajanje preiskav v zvezi z operacijami, ki so podprte v okviru te pobude. Sporazumi, ki izhajajo iz te uredbe, vključno s sporazumi, sklenjenimi z mednarodnimi organizacijami, določajo nadzor in finančno kontrolo s strani Komisije ali predstavnika, ki ga Komisija pooblasti, ter revizije Evropskega računskega sodišča, Evropskega javnega tožilstva (EJT) ali OLAF, po potrebi na kraju samem. Obiske na kraju samem lahko opravijo tudi uradniki Komisije, ki imajo zahtevano dovoljenje za dostop do tajnih podatkov.

OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif. ²⁷	držav Efte ²⁸	držav kandidatk in potencialnih kandidat ²⁹	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
		dif./nedif	DA/NE	DA/NE	DA/NE	DA/NE

- Zahtevane nove proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
	številka	dif./nedif.	držav Efte	držav kandidatk in potencialnih kandidat ²⁹	drugih tretjih držav	drugi namenski prejemki
5	13,0105	nedif.	DA	NE	NE	NE
5	13,0602	dif.	DA	NE	NE	NE

²⁷ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

²⁸ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

²⁹ Države kandidatke in po potrebi potencialne kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Viri financiranja in ocenjene finančne posledice akta v podporo proizvodnji streliva

3.2.1. Vir financiranja odobritev v okviru akta v podporo proizvodnji streliva

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
EDIRPA	157,000	83,000				240,000
Zmogljivost Evropskega obrambnega sklada		174,000				174,000
Raziskave Evropskega obrambnega sklada		86,000				86,000
Skupaj	157,000	343,000				500,000

Če bi bil za leti 2023 in 2024 na razpolago nepričakovan proračunski manevrski prostor, bo Komisija proračunskemu organu predlagala, da se iz njega za Evropski obrambni sklad nameni do 100 milijonov EUR.

3.2.2. Povzetek ocenjenih posledic za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	5	Varnost in obramba – sklop 13 Obramba
--	---	---------------------------------------

			2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve za poslovanje									
13.0602 Instrument za okrepitev zmogljivosti	obveznosti	(1)	156,000	343,000					500,000

obrambne industrije	plačila	(2)		78,500	171,500	54,950	120,050	75,000	500,000
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov ³⁰									
13.0105 Odhodki za podporo instrumentu za okrepitev zmogljivosti obrambne industrije	obveznosti = plačila	(3)	1,000	p.m.					
Odobritve iz RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	= 1 + 3	157,000	343,000					500,000
	plačila	= 2 + 3	1,000	78,500	171,500	54,950	120,050	74,000	500,000

Razdelek večletnega finančnega okvira	7	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Človeški viri	1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Drugi upravni odhodki	0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764

³⁰

Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

Odobritve iz RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435
--	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

		2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 7 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	158,787	345,788	2,567	2,225	2,215	1,853	513,435
	plačila	2,787	81,288	174,067	57,175	122,265	75,853	513,435

3.2.3. Povzetek ocenjenih posledic za upravne odobritve

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027	SKUPAJ
--	------	------	------	------	------	-----------------	--------

RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira							
Človeški viri	1,554	2,500	2,500	2,158	2,158	1,801	12,671
Drugi upravni odhodki	0,233	0,288	0,067	0,067	0,057	0,052	0,764
Seštevek za RAZDELEK 7 večletnega finančnega okvira	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435

Odobritve zunaj RAZDELKA 7³¹ večletnega finančnega okvira SKUPAJ							
Človeški viri							
Drugi upravni odhodki							
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 7 večletnega finančnega okvira							

SKUPAJ	1,787	2,788	2,567	2,225	2,215	1,853	13,435
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

³¹ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.3.1. Ocenjene potrebe po človeških virih

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	2023	2024	2025	2026	2027	po letu 2027
○ Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)						
20 01 02 01 (sedež in predstavništva Komisije)	8	13	13	11	11	10
20 01 02 03 (delegacije)						
○ Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)³²						
20 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)	2	3	3	3	3	1
20 02 03 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)						
XX 01 xx yy zz ³³	– na sedežu					
	– na delegacijah					
01 01 01 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)						
01 01 01 12 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)						
Druge proračunske vrstice (navedite)						
SKUPAJ	10	16	16	14	14	11

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	potrebnih bo 8 EPDČ (8AD) za vzpostavitev Instrumenta leta 2023 in začetek prvih dejavnosti, vključno s popisom gospodarskih akterjev v dobavnih verigah zadevnih obrambnih proizvodov in pripravo programa dela; 13 EPDČ (10AD in 3AST) za izvajanje dejavnosti, kar se postopno zmanjša na 10 EPDČ (8 AD in 2 AST) v letu 2028, da se zagotovi operativno, finančno in pravno spremljanje izvajanja projektov (vključno z zaključkom).
Zunanji sodelavci	2 EPDČ za začetek izvajanja dejavnosti (2 NNS), število se bo povečalo na 3 (1 PU in 2 NNS) in nato leta 2028 zmanjšalo na 1 (1 PU), da se zagotovi operativno, finančno in pravno spremljanje izvajanja projektov (vključno z zaključkom).

³² PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

³³ Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

Predlog/pobuda:

- se lahko v celoti financira s prerezporeditvijo znotraj zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira;

prerazporeditev odobritev iz ERS in EDIRPA, oboje v razdelku 5. Dodatne podrobnosti o zadevnih vrsticah in letni prerazporeditvi v oddelku 3.2.1

- zahteva uporabo nedodeljene razlike do zgornje meje v zadevnem razdelku večletnega finančnega okvira in/ali uporabo posebnih instrumentov, kot so opredeljeni v uredbi o večletnem finančnem okviru;
- zahteva spremembo večletnega finančnega okvira.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

V predlogu/pobudi:

- ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb;
- je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N ³⁴	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

³⁴ Leto N je leto začetka izvajanja predloga/pobude. Nadomestite „N“ s pričakovanim prvim letom izvajanja (na primer: 2021). Naredite isto za naslednja leta.

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - za lastna sredstva,
 - za druge prihodke.
 - navedite, ali so prihodki dodeljeni za odhodkovne vrstice

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ³⁵						
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)		
Člen								

Za namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Druge opombe (npr. metoda/formula za izračun posledic za prihodke ali druge informacije).

³⁵ Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 20 % stroškov pobiranja.